

СОФАРМА АД**ИНДИВИДУАЛЕН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година**

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ	
1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО	6
3. ПРИХОДИ	40
4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА	41
5. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ	43
6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	44
7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	45
8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	45
9. ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ АКТИВИ	46
10. ОБЕЗЦЕНКА НА НЕТЕКУЩИ АКТИВИ	46
11. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	46
12. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	47
13. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА	47
14. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	48
15. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	49
16. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	53
17. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ	54
18. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА	56
19. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ ДРУЖЕСТВА	59
20. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА	60
21. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	63
22. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ	64
23. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	64
24. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	65
25. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ	69
26(а). ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ НА ТРЕТИ ЛИЦА	71
26(б). ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ	71
27. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	72
28. СОБСТВЕН КАПИТАЛ	73
29. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	76
30. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	77
31. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ	79
32. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА	79
33. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ	82
34. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	83
35. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	84
36. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	85
37. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	86
38. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ	86
39. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	87
40. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	87
41. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	89
42. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ	98
43. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	100
44. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	104

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

Софарма АД е търговско дружество, регистрирано в България и със седалище и адрес на управление гр. София, ул. "Илиенско шосе" 16. Дружеството е вписано в Търговския регистър на 11.04.2008 година с ЕИК 831902088.

Съдебната регистрация на дружеството е от 15.11.1991 г., решение № 1/1991 г. на Софийски градски съд.

1.1. Собственост и управление

Софарма АД е публично дружество съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Към 31.12.2016 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

	%
Донев инвестмънтс холдинг АД	24.781
Телекомплект инвест АД	20.146
Ромфарм компани ООД	18.037
ЗУПФ Алианц България	5.171
Софарма АД (обратно изкупени акции)	4.201
Други юридически лица	23.749
Физически лица	3.914

Софарма АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите от петима членове. Ръководството на дружеството в лицето на Съвета на директорите има следния състав към 31.12.2016 г.:

Д.и.н Огнян Донев	Председател
Весела Стоева	Член
Огнян Палавеев	Член
Александър Чаушев	Член
Андрей Брешков	Член

Дружеството се представлява и управлява от изпълнителния директор д.и.н. Огнян Донев.

Одитният комитет подпомага работата на Съвета на директорите, има роля на лица натоварени с общо управление, които извършват мониторинг и надзор над вътрешната контролна система, управлението на риска и системата на финансово отчитане на дружеството.

Одитният комитет има следния състав:

Васил Найденов	Председател
Цветанка Златева	Член
Васил Пиралков	Член

Средно – списъчният брой на персонала в дружеството за 2016 г. е 1,873 работници и служители (2015 г.: 2,010).

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на дружеството включва следните видове операции и сделки:

- производство и търговия на лекарствени субстанции и лекарствени форми;
- научно-изследователска и инженерно-вне дрителска дейност в областта на лекарствените средства.

Дружеството притежава разрешение за производство на лекарствени средства/внос № Р-І-10-14/В-І-21-002 от 28.10.2015 г., издаден от Изпълнителната агенция по лекарствата (ИАЛ).

1.3. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружеството, за периода 2013 – 2016 г. са представени в таблицата по – долу:

Показател	2013	2014	2015	2016
БВП в млн. лева	82,166	83,634	88,571	91,873*
Реален растеж на БВП	0.9%	1.3%	3.6%	3.4%*
Инфлация в края на годината (ХИПЦ)	-0.9%	-2.0%	-0.9%	-0.5%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.47	1.47	1.76	1.77
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.43	1.59	1.80	1.86
Основен лихвен процент в края на годината	0.02	0.02	0.01	0.00
Безработица (в края на годината)	11.8%	10.7%	10.0%	8.0%

*Прогноза на БНБ за 2016 г., източник: БНБ.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1. База за изготвяне на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет на СОФАРМА АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2016 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

За текущата финансова година дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2016 г., не са настъпили промени в счетоводната политика, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Новите и/или променените стандарти и тълкувания включват:

- *МСС 1 (променен) Представяне на финансови отчети - относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приет от ЕК).* Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока на съставителите на финансови отчети, когато е необходимо те да прилагат преценка за същественост на определена информация и нейното представяне при изготвянето на финансовите отчети, т.е. за включването или не на дадена информация, подход на представяне в отчета за финансовото състояние и в отчета за всеобхватния доход - агрегиране или самостоятелно представяне, подход на подредба на пояснителните приложения, както и представянето на някои специфични статии в отчетите;

- *МСС 16 (променен) Имоти, машини, съоръжения и МСС 41 (променен) Земеделие - относно растения-носители (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приети от ЕК).* Тази промяна въвежда подхода за оценяване и отчитане на плододайни насаждения (растения) на принципа на имотите, машините и оборудването (ДМА) по реда на МСС 16, а не съгласно МСС 41 (по цена на придобиване и с възможност за прилагане на модела на преоценената стойност, след навлизане в плододайна възраст), тъй като тяхното участие в селскостопанското производство е сходно с тяхното (ДМА) в индустриалното производство;

- *МСС 16 (променен) Имоти, машини, съоръжения и МСС 38 (променен) Нематериални активи - относно а допустимите методи за начисляване на амортизация (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приети от ЕК).* Това разяснение уточнява, че методът за амортизация на един актив на база съотношение спрямо очакваните приходи, в чието генериране той участва, не се приема за подходящ амортизационен метод за измерването на ползите, които се консумират от използването този актив (освен в много редки случаи, по изключение);

- *МСС 19 (ревизиран 2011 г.) Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 1.07.2014 г. – приет от ЕК за годишни периоди от 01.02.2015 г.).* Тази промяна е свързана с разяснение относно третирането на вноски, направени от страна на служители или трети лица в планове с дефинирани доходи, съгласно формалните условия на съответния план. Промяната определя, че тези вноски следва да се третират като намаление на разходите за стаж като се разпределят за периода на трудов стаж когато те са обвързани с годините на трудов стаж на лицето, а се приспадат от разходите за стаж за периода на полагане на труда, когато вноските не са обвързани със стажа;

- *МСС 27 (променен) Самостоятелни финансови отчети - относно метод на собствения капитал в самостоятелните финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приет от ЕК).* С тази промяна е възстановена опцията в МСС 27 за оценяване и отчитането по метода на собствения капитал на инвестициите в дъщерни, асоциирани и съвместни дружества в самостоятелните финансови отчети;

- *МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети, МСФО 12 (променен) Оповестяване на участия в други предприятия и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно изключения при консолидация от инвестиционни дружества (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2016 г. – приети от ЕК).* Тази промяна възниква във връзка с уточненията относно възможността за освобождаване от задължение за консолидация на дружества със статус на дружество-майка – основно за: 1) дали и как едно инвестиционно дружество следва да отчита едно дъщерно дружество по справедлива стойност, когато дъщерното дружество предоставя инвестиционни услуги на трети лица или поддържащи услуги на самото инвестиционно дружество; 2) взаимодействието между промените за инвестиционни дружества и освобождаването от необходимостта за изготвяне на консолидиран финансов отчет според МСФО 10; 3) дали едно не-инвестиционно дружество трябва да прилага отчитането по справедлива стойност на свои съвместни или асоциирани дружества, които са инвестиционни дружества;

- *МСФО 11 (променен) Съвместни споразумения - относно отчитане на придобиване на дялове в съвместни дейности (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приет от ЕК).* Това допълнение основно уточнява, че при придобиването от страна на инвеститор на дялове в съвместна дейност, която по съдържание представлява бизнес, следва да се прилагат изискванията и правилата на МСФО 3 за бизнес комбинации;

- *МСФО 14 Отсрочени активи и пасиви по регулирани дейности (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. - ЕК отлага процеса по приемането на този междинен стандарт до издаването на финалния стандарт).* Този стандарт е нов и служи като междинен стандарт, приложим само за предприятия, които ще преминават към МСФО като отчетна рамка за първи път, с действие до приключването на проекта за нов всеобхватен стандарт, който ще адресира такъв тип регулирани дейности. Не се прилага от предприятия вече преминали към МСФО;

- *Подобрения в МСФО Цикъл 2010-2012 (м.декември 2013 г.) - подобрения в МСФО 2, МСФО 3, МСФО 8, МСФО 13, МСС 16, МСС 24, МСС 38 (в сила за годишни периоди от 01.07.2014 г. – приети от ЕК за годишни периоди от 01.02.2015 г.).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) промяна в дефиницията на „период на (безусловно) придобиване на права” и „пазарно условие” и са добавени „условие на изпълнението” и „условие на услугата” (МСФО 2); б) уточнение за третирането на условните възнаграждения при бизнес комбинации, които отговарят на определението за финансов инструмент (като финансови задължения или инструменти на собствения капитал) и тяхната оценка в края на всеки отчетен период – по справедлива стойност, вкл. представянето на ефектите от нея в отчета за всеобхватния доход (МСФО 3, МСФО 9, МСС 39 и МСС 37); в) изискване за оповестяване на преценките и критериите при определянето на агрегираните оперативни сегменти за целите на сегментното отчитане (МСФО 8); г) допълнително разяснение относно техниката на корекция на отчетна стойност и натрупаната амортизация в случаите, когато дадени активи са преоценени, като се поставя изискване тя да е последователна като подход спрямо преоценката на балансовата стойност на съответния актив (МСС 16, МСС 38);

д) уточнение относно дружество предлагащо ключов управленски персонал като услуга на друго дружество, че то също е негово свързано лице (МСС 24);

- *Подобрения в МСФО Цикъл 2012-2014 (м. септември 2014 г.) - подобрения в МСФО 5, МСФО 7, МСС 19, МСС 34 (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приети от ЕК).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: 1) допълнителни пояснения, че едно дружество може да рекласифицира активи „държани за продажба” към активи „държани за разпределение към собствениците” (и обратно) и това не третира като промяна на първоначалния план на освобождаване, както и на датата на класификацията по реда на МСФО 5; 2) допълнителни насоки за разяснение дали един договор за обслужване относно един напълно отписан трансфериран финансов актив представлява по същество продължаващ ангажимент при трансфера за целите на определяне обхвата на необходимите оповестявания; както и разяснение относно приложимостта на изискванията за оповестяване на нетирането на финансови активи и пасиви в съкратени междинни финансови отчети (МСФО 7); 3) уточнение относно изискването в стандарта, че висококачествените корпоративни облигации използвани, които се използват при определянето на дисконтовия фактор за доходите след напускане следва да бъдат деноминирани в същата валута, в която се изплащат и доходите на съответните наети лица, т.е. дълбочината на пазара трябва да се изследва на ниво валута (МСС 19); и 4) пояснение на израза-изискване „на друго място в междинния финансов отчет”, т.е., че това означава както представянето на информацията в кое и да е място в междинния финансов отчет, но и представянето на друго място в цялостната междинна отчетност (доклади), вкл. междинни доклади на ръководството, стига да е налице кръстосана референция между междинния финансов отчет и мястото, където е включено оповестяването (МСС 34);

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2016 г., няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството за следващи периоди, а именно:

- *МСС 7 (променен) Отчет за паричните потоци - относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – не е приет от ЕК).* Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока към информацията, предоставяна на потребителите на финансовите отчети, които да могат да подобрят разбирането си за ликвидността и финансовите операции на дружеството. Промяната изисква допълнително оповестяване и пояснения да бъдат направени относно промените в пасивите на дружеството във връзка с: (а) промени от финансиращата дейност в резултат на операции, водещи до промени в паричните потоци; или (б) от промени в резултат на непарични трансакции като придобивания и освобождавания, начислявания на лихви, ефекти от курсови разлики, промени в справедливите стойности, и други подобни. Промени във финансови активи би следвало да се включат в това оповестяване, ако произтичащи от това парични потоци са

представени към финансиращата дейност (например, при определени хедж операции). Допустимо е включването и на промени в други обекти, като част от оповестяването, като те се посочват отделно;

- *МСС 12 (променен) Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2017 г. – не приет от ЕК) - признаването на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби.* Тази промяна пояснява отсрочените данъци при случаите, когато актив се оценява по справедлива стойност и оценката по справедлива стойност е по-ниска от данъчната база. Уточнението включва: а) временни разлики възникват независимо дали балансовата стойност на актива по-ниска от данъчната му основа; б) съответното предприятие би трябвало да прецени при определянето на своите бъдещи данъчни печалби дали би могло да приспада по-голяма сума от балансовата стойност на актива или не; в) ако според данъчното законодателство има ограничения за използването на данъчни печалби, срещу които може да се възстановяват определени отсрочени данъчни активи, то прегледът и оценката на възстановяването на отсрочените данъчни активи трябва да бъде направена в комбинация с останалите отсрочени данъчни активи от същия вид; и г) намаленията за данъчни цели, в резултат от обратното проявление на отсрочени данъчни активи, се изключват от прогнозата на бъдещите данъчни печалби, използвани за оценка на възстановимостта на тези активи;

- *МСС 40 (променен) – Инвестиционни имоти – относно трансфери на инвестиционни имоти (в сила за годишни периоди от 01.07.2018 г. – не е приет от ЕК).* Тази промяна е свързана с предоставяне на допълнително пояснение относно условията и критериите, които допускат трансфер към и от категория „инвестиционни имоти“. Още по-специално, когато обектът на трансфер са сгради в строеж при смяна на употребата им. Такива трансфери са възможни и позволени, само когато са изпълнени или респ. когато вече не са изпълнени критериите и дефиницията за инвестиционни имоти – тогава се приема, че са налице доказателства за смяната на употребата им. Промяна в намеренията или плановете на ръководството не се считат за доказателство за промяна;

- *МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК).* Тази промяна е свързана с въвеждане на облекчение относно необходимостта от преизчисление на сравнителните финансови отчети и възможността за предоставяне на модифицирани оповестявания при преминаването от МСС 39 към МСФО 9 (когато това се случи) според датата на прилагане на стандарта от дружеството и дали то избира опцията да преизчисли предходни периоди;

- *МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - приет от ЕК).* Този стандарт е нов стандарт за финансовите инструменти. Крайното му предназначение е да замести изцяло МСС 39. Проектът на подмяната с новия стандарт е преминал през три фази: фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви; фаза 2 Счетоводно отчитане на хеджирането; и фаза 3 Методология на определяне на обезценката. Понастоящем МСФО 9 е издаван на четири пъти, през м.ноември 2009 г., през м.октомври 2010 г., през м.ноември 2013 г. и окончателно през м.юли 2014 г. Фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви – с първите издания той подменя тези части на МСС 39, които се отнасят за класификацията и оценката на финансовите инструменти. Той установява нови принципи, правила и критерии за

класификация, оценка и отписване на финансовите активи и пасиви, вкл. хибридните договори. МСФО 9 въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи. Определя само две основни категории оценки – по амортизируема и по справедлива стойност. Новите правила ще доведат до промени основно в отчитането на финансови активи като дългови инструменти и на финансови пасиви приети за отчитане по справедлива стойност през текущите печалби и загуби (за кредитния риск). Особеност при класификацията и оценъчния модел за финансовите активи по справедлива стойност е добавената категория – с оценка по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (за някои дългови и капиталови инструменти). Фаза 2 Счетоводно отчитане на хеджирането – за целта е приета нова глава към МСФО 9, с която се въвежда нов модел за счетоводно отчитане на хеджирането, който позволява последователно и цялостно отразяване на всички финансови и нефинансови рискови експозиции, обект на операции по хеджиране, и от друга – по-добро представяне на дейностите по управление на риска във финансовите отчети, особено на връзката им с хеджиращите сделки и на обхвата и вида документация, която да се използва. Също така са подобрени изискванията към структурата, съдържанието и подхода на представяне на оповестяванията по хеджирането. Допълнително, въведена е опцията отчитането на промените в справедливата стойност на собствените дългове, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, но в частта, дължаща се на промени в качеството на собствената кредитоспособност на дружеството, да се представя в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата. Предприятия, прилагачи МСС 39, ще могат да приемат като политика тази опция, а също така, те ще могат да продължат да прилагат изискванията за счетоводното отчитане на хеджиране на справедлива стойност на лихвена експозиция според изискванията на МСС 39, дори и след като МСФО 9 влезе в сила. Фаза 3 Методология на определяне на обезценката - промяната предлага приложение на модела на „очаквана загуба”. Съгласно този модел всички очаквани загуби на един амортизируем финансов инструмент (актив) се признават на три етапи, в зависимост от промяната на кредитното му качество, а не само при изкристализирането на събитие, както е в сегашния модел по МСС 39. Трите етапи са: при първоначалното признаване на финансовия актив – обезценка за 12-месечен период или за целия живот на актива; и съответно - при настъпването на фактическа обезценка. Те определят и как да се измерват загубите от обезценка и респ. прилагането на ефективния лихвен процент;

- *МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – отложена процедура по приемане от ЕК за неопределен период).* Тази промяна възниква във връзка с непоследователност между изискванията и правилата на МСФО 10 и на МСС 28 (ревизиран 2011 г.) в случаите на трансакции от инвеститор към негово асоциирано или съвместно дружество. С нея основно се пояснява, че при трансакциите, които по съдържание са продажба или вноска на съвкупност от активи, но не са цялостен бизнес – печалбата или загубата се признава частично само до размера на дела на несвързаните инвеститори, а в случаите, когато трансакциите по същество са продажба или вноска на активи, които са бизнес по смисъла на МСФО 3 – печалбата или загубата се признава изцяло;

- *МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - приет от ЕК).* Този стандарт е изцяло нов стандарт. Той въвежда цялостен комплекс от принципи, правила и подходи за признаването, отчитането и оповестяването на информация относно вида, сумата, периода и несигурностите във връзка с приходите и паричните потоци, произхождащи от договори с контрагенти. Стандартът ще замени действащите до този момент стандарти, свързани с признаването на приходи, основно МСС 18 и МСС 11. Водещият принцип на новият стандарт е в създаването на модел от стъпки, чрез който определянето на параметрите и времето на прихода са съизмерими спрямо задължението на всяка от страните по сделката помежду им. Ключовите компоненти са: а) договори с клиенти с търговска същност и оценка на вероятността за събиране на договорените суми от страна на предприятието съгласно условията на дадения договор; б) идентифициране на отделните задължения за изпълнение по договора за стоки или услуги - отграничаемост от останалите поети ангажименти по договора, от които клиентът би черпил изгоди; в) определяне на цена на операцията – сумата, която предприятието очаква, че има право да получи срещу прехвърлянето на съответната стока или услуга към клиента – особено внимание се отделя на променливия компонент в цената, финансовия компонент, както и на компонента, получаван в натура; г) разпределение на цената на операцията между отделните задължения за изпълнение по договора – обичайно на база самостоятелната продажна цена на всеки компонент; и д) моментът или периодът на признаване на прихода – при успешното изпълнение на задължение по договора чрез трансфериране на контрола върху обещаната стока или услуга, било то в даден момент или за определен период във времето. Предположението е, че въвеждането на този стандарт може да доведе до следните промени: а) при комплексни договори, с обвързани продажби на стоки и услуги – ще е необходимо ясно разграничаване между стоките и услугите на всеки компонент и условие по договора; б) вероятност за промяна на момента на признаване на продажбата; в) увеличаване на оповестяванията; и г) въвеждане на допълнителни правила за признаването на приходи от определен тип договори – лицензии; консигнации; еднократно събирани предварителни такси; гаранции и др. под. Стандартът допуска както пълно ретроспективно приложение, така и модифицирано ретроспективно приложение, от началото на текущия отчетен период, с определени оповестявания за предходните периоди;

- *МСФО 15 Приходи по договори с клиенти – пояснения (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е приет от ЕК).* Тези пояснения са свързани с (а) идентифициране на задължения за изпълнение на базата на конкретни обещания за доставката на стоки или услуги, (б) идентифициране дали дружество е принципал или агент при предоставянето на стоки или услуги, и (в) трансфера на лицензии. Също така тази промяна дава и облекчения при преминаването към новия стандарт;

- *МСФО 16 Лизинги (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. - не е приет от ЕК).* Този стандарт е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинга чрез налагане на нов модел с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки както за лизингополучателя, така и за лизингодателя. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за лизинга - МСС 17. а) Водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно третиране на лизинга при лизингополучателите - за всички лизингови договори с продължителност от повече от 12 месеца ще

се признава актив под формата на „право на ползване”, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита финансов пасив за задължението по тези договори. Това е и съществената промяна в при текущата отчетна практика. За краткосрочни или на много ниска цена лизинги се допуска изключение и запазване на практиката; б) При лизингодателите не би имало съществени промени и те биха продължили да отчитат лизингите по подобие на стария стандарт МСС 17 – като оперативни и финансови. Доколкото новият стандарт дава по-цялостна концепция, един по-подробен анализ на условията на договорите следва да се направи и от тяхна страна и е възможно и при тях (лизингодателите) да настъпят основания за прекласификация на определени лизингови сделки. Новият стандарт изисква разширяване на оповестяванията. Ръководството на дружеството е в процес на задълбочено проучване на възможните ефекти и случаите на договори за наем и лизинг с клиенти, при които ще се наложат промени в прилаганата към настоящия момент счетоводна политика;

- *Подобрения в МСФО Цикъл 2014-2016 (м. декември 2016 г.) - подобрения в МСФО 12 (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – не е приет от ЕК), МСФО 1 и МСС 28 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не са приети от ЕК).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в приложението на правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятията. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) обхватът и изискванията към оповестяването по МСФО 12 са валидни и за дружества, класифицирани по реда МСФО като държани за продажба, за разпределение или като преустановени дейности; б) отменяне на някои изключения за прилагане на МСФО 1; и в) изборът на фондове за рисков капитал или други подобни предприятия относно оценката на техните участия в асоциирани или съвместни дружества по справедлива стойност в печалбата или загубата, който избор може да бъде правен на база индивидуална инвестиция, при първоначалното ѝ признаване (МСС 28);

- *КРМСФО 22 (променен) – Сделки с чуждестранна валута и авансови плащания (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е прието от ЕК).* Това разяснение се отнася за отчитането на трансакции или части от трансакции в чуждестранна валута при получаването на авансови плащания, преди признаването на самия актив, разход или приход. В тези случаи предприятията отчитат актив по предплатени суми (предплащания по доставки на активи или услуги) или задължение по отсрочени приходи (получени аванси от клиенти по продажби) и те се третираат за немонетарни. При получаването на такива авансови плащания в чужда валута датата на трансакцията се използва за определяне на обменния курс, а ако има множество плащания – дата на трансакцията се определя за всяко отделно плащане.

Допълнително, за посочените по-долу променени стандарти, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2016 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството, а именно:

- *МСФО 2 (променен) Плащане на базата на акции – пояснения (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е приет от ЕК).* Тези пояснения уточняват следното: (а) третирането на

условията, свързани с придобиване на безусловни права при оценката и отчитането на сделки с плащане на базата на акции, уреждани с парични средства; (б) подход за класификация на споразуменията за плащане на базата на акции с елементи на нетен сетълмент за целите на удържане на личен данък на лицата от самото предприятие (под формата на инструменти на собствения капитал) – въвеждане на изключение от общото правило за постигане на практическо улеснение тези транзакции да се класифицират, така както щяха да се отчетат без опцията за нетен сетълмент; и (в) ново правило за отчитане при модификации на условията на транзакции за плащане на базата на акции, уреждани с парични средства към акции, уреждани чрез издаване на инструменти на собствения капитал;

- *МСФО 4 (променен) Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е приет от ЕК).* Тази промяна е свързана с необходимостта от синхронизиране на отчитането при компании, които издават застрахователни договори, които попадат и в обхвата на МСФО 9, като представя два подхода за отчитането на приходи или разходи при определени финансови активи – подход на наслагване и подход на отсрочване.

Индивидуалният финансов отчет на дружеството е изготвен на база историческата цена с изключение на имотите, машините и оборудването, инвестиционните имоти и финансовите инструменти на разположение и за продажба, които са оценени на база преоценена респ. справедлива стойност.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в индивидуалния финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в *Приложение № 2.30, Приложение № 15, Приложение № 17 и Приложение № 20.*

2.2. Консолидиран финансов отчет на дружеството

Дружеството е започнало процеса на изготвяне на своя консолидиран годишен финансов отчет за 2016 г. в съответствие с МСФО за 2016 г., в който отчет ще е включен и настоящият индивидуален годишен финансов отчет. Съгласно планираните дати ръководството очаква консолидираният финансов отчет да бъде одобрен за издаване не по-късно от 30.04.2017 г. от Съвета на директорите на дружеството, след която дата отчетът ще бъде публично на разположение на трети лица.

2.3. Вливане на Българска роза – Севтополис АД в Софарма АД**а) правна форма на вливането**

Вливането на Българска роза – Севтополис АД (преобразуващо се дружество) в Софарма АД (приемащо дружество) е реализирано чрез правната форма на преобразуване, регламентирана в Търговския закон. Вливането е вписано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията на 26.02.2015 г. В резултат на сделката цялото имущество на Българска роза – Севтополис АД е преминало в Софарма АД, а Българска роза – Севтополис АД е прекратено без ликвидация.

По силата на взето решение на извънредно общо събрание на акционерите, проведено на 09.01.2015 г. и след приключване на предвидените в Търговския закон процедури, основният акционерен капитал на Софарма АД е увеличен от 132,000 х.лв. на 134,798 х.лв. (Търговски закон, чл.262, „у“). Издадени са 2,797,899 броя нови акции с номинална стойност 1 лев всяка и емисионна стойност 4.14 лв, равна на справедливата цена на 1 акция на Софарма АД. Установено е съотношение на замяна, изчислено на база справедлива стойност на чистата стойност на имуществата на двете дружества. Съотношението на замяна е било обект на проверка от назначен независим проверител, който е издал доклад на 12.06.2014 г. (Търговски закон, чл.262, „м“). Договорът за преобразуване и докладът на проверителя са били одобрени от общото събрание на приемащото дружество на 09.01.2015 г.

Целта на сделката по преобразуването на двете дружества е била:

- преструктуриране на дружествата в групата Софарма, за да се елиминират дублиращи се дейности;
- фокусиране на усилията към производствената и търговската дейност, съответно до оптимизиране на административните разходи;
- увеличаване на ефективността и постигане на синергиен ефект както за управлението и извършването на производствената и търговска дейност, така и за оптимизиране на разходите.

б) счетоводен метод на отчитане на вливането

За счетоводни цели е била приета за дата на вливането датата 01.01.2015 г. До този момент Българска роза – Севтополис АД е било дъщерно дружество на Софарма АД. Извършената сделка е третирана като преструктуриране на дейността на двете дружества. Вливането е отчетено счетоводно като е приложен методът на „обединяване на участия“. Съгласно изискванията и правилата на този метод дейността и имуществото на дружествата са представени в настоящия финансов отчет така, сякаш те винаги са били обединени, независимо от правните събития и процедури и техните ефекти върху правния статут и живот на приемащото и преобразуващото се дружество. Елиминирани са ефектите от всички стопански операции между приемащото и преобразуващото се дружество, включително разчетите между тях, без значение дали са настъпили преди или след датата на преструктурирането. Всички разлики от операцията по вливането, са отчетени в собствения капитал – компонент „неразпределена печалба (Приложение № 28).

2.4. Сравнителни данни

Дружеството представя обичайно сравнителна информация във финансовите си отчети за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.5. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционална и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на дружеството е българският лев. От 1.07.1997 г. левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1 : DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз - с еврото в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в момента на възникването им, като се третира като “други доходи/(загуби) от дейността” (в печалбата или загубата за годината) и се представят нетно.

2.6. Приходи

Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която и по начина, по който стопанските изгоди се придобиват от дружеството и респ. стопанските рискове се носят, както и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават у купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на отчета за финансовото състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и рабати.

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към “други доходи/(загуби) от дейността”.

Приходите от преценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред “други доходи/(загуби) от дейността”. В същата статия от отчета се отчитат и реализираните приходи от предоставени инвестиционни имоти на оперативен лизинг.

При продажби на изплащане, приходът се признава на датата на продажбата без инкорпорираните лихви.

Финансовите приходи се представят отделно на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от: приходи от лихви по предоставени заеми и срочни депозити, нетна печалба от курсови разлики от преценка на заеми в чуждестранна валута, приходи/печалби от сделки с инвестиции в ценни книжа и дялове, в т.ч. дивиденди.

2.7. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, и до степента, до която това не би довело за признаване на активи/пасиви, които не отговарят на определенията за такива съгласно МСФО.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Загубите, възникнали в резултат на преценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред “други доходи/(загуби) от дейността”.

Финансовите разходи се представят отделно в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от: разходи за лихви по получени заеми, банкови такси по заеми и гаранции, нетна загуба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута, разходи/загуби от сделки с инвестиции в ценни книжа и дялове и обезценки на предоставени търговски заеми.

2.8. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени по преценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци, разходи за капитализирани лихви за квалифицирани активи и др.

При придобиване на имоти, машини и оборудване при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на лихвеното равнище по привлечените от дружеството кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение.

Дружеството е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е модела на преоценената стойност по МСС 16 – преоценена стойност, намалена с последващо начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Преоценка на имотите, машините и оборудването е прието да се извършва от лицензирани оценители обичайно на период от 5 години. Когато тяхната справедлива стойност се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката може да се извършва по-често.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е съобразен с физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Срокът на годност по групи активи е както следва:

- сгради – 20-70 г.
- съоръжения – 5-25 г.
- машини и оборудване – 7-34 г.
- компютри и мобилни устройства – 2-5 г.
- сървъри и системи – 4-12 г.
- транспортни средства – 5-12 г.
- стопански инвентар – 3-12 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия

и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката е за сметка на този резерв и се представя в отчета за всеобхватния доход (към статиите на другите компоненти на всеобхватния доход), освен ако тя не надхвърля неговия размер (на резерва), и надвишението се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Дълготрайните материални активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Частта от компонента “преоценъчен резерв”, отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към компонента “неразпределена печалба” в отчета за промените в собствения капитал.

2.9. Биологични активи

Биологичните активи се оценяват по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба. Те включват трайни насаждения.

Справедливата стойност на биологичните активи се определя въз основа на тяхното настоящо местонахождение и състояние на база цена, котирана на активен пазар. Печалбата или загубата, възникнала при първоначалното признаване на биологичен актив по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба и от промени в справедливата му стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба, се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който са възникнали и се представят към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно”. Когато справедливата стойност на определен биологичен актив не може да бъде надеждно оценена, той се оценява по неговата себестойност, намалена с натрупаната амортизация или загуби от обезценка. Впоследствие, когато вече стане възможно справедливата стойност на този биологичен актив да може надеждно да бъде оценявана, дружеството променя подхода си и започва да оценява актива по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба.

2.10. Нематериални активи

Репутация

Репутацията представлява превишението на цената на придобиване (предоставеното възнаграждение) над справедливата стойност на дела на Софарма АД в нетните разграничими активи на дъщерното дружество (Българска роза – Севтополис АД) към датата на придобиването му (бизнес комбинацията). Тази репутация при вливането на дъщерното дружество в компанията-майка е призната в индивидуалния отчет за финансовото състояние на компанията-майка. Репутацията е представена към групата на “нематериалните активи”.

Репутацията се оценява по цена на придобиване (себестойност), определена към датата на същинската бизнескомбаниция минус натрупаните загуби от обезценки. Тя не се амортизира. Подлежи на ежегоден преглед за наличие на индикатори за обезценка. Загубите от обезценка на репутация се представят в индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към позицията “обезценка на нетекущи активи”.

Други нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот - 5 - 10 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.11. Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са тези имоти, които дългосрочно се държат от дружеството за доходи от наеми и/или заради вътрешното увеличение на тяхната стойност. Те са представени в отчета за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност (*Приложение 2.29*). Печалбите или загубите от промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” за периода, през който са възникнали. Реализираните приходи от инвестиционни имоти се представят в същата статия от отчета.

Инвестиционните имоти се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “инвестиционните имоти” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Трансфери от и към групата “инвестиционни имоти” се прави, когато има промяна във функционалното предназначение и цели на даден имот. В случай на прехвърляне от “инвестиционни имоти” към “имоти за използване в собствената дейност” активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява справедливата му стойност към датата на

прехвърлянето. Обратно, когато от “имоти за използване в собствената дейност” има прехвърляне към “инвестиционни имоти”, активът се оценява по справедливата му стойност към датата на прехвърлянето, като разликата до балансовата му стойност се представя като компонент на отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и се представя към “преоценен резерв – имоти, машини и оборудване” в отчета за промените в собствения капитал.

2.12. Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции в дъщерни и асоциирани дружества, са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), която представлява справедливата стойност на възнаградението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията, намалена с натрупаната обезценка.

Притежаваните от дружеството инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества подлежат на ежегоден преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от съответния конкретен тип инвестиции. Печалбата/(загубата) от продажбата им се представя съответно към “финансови приходи” или “финансови разходи” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.13. Инвестиции на разположение и за продажба

Инвестициите под форма на финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, представляващи акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие), държани с дългосрочна перспектива.

Първоначално оценяване

Първоначално инвестициите (финансови активи) на разположение и за продажба се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаградението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията (финансовия актив) (*Приложение № 2.24*).

Последващо оценяване

Притежаваните от дружеството инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се оценяват последващо по справедлива стойност (*Приложение № 2.29*) със съдействието на независим лецизиран оценител.

Ефектите от последващата преоценка на ценните книжа до тяхната справедлива стойност се представят в отделен компонент на отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) при освобождаване (продажба) от съответната инвестиция като се посочват към статията “финансови приходи” или “финансови разходи”.

Приходите от дивиденди, свързани с дългосрочните инвестиции (финансови активи), представляващи акции в други дружества (малцинствено участие) се признават като текущи

приходи и представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статията „финансови приходи”.

При отписването на акции поради продажба се използва методът на средно-претеглена цена, определена към края на месеца, в който се извършва отписването.

Всички покупки и продажби на инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се признават на “датата на търгуване” на сделката, т.е. датата, на която дружеството се ангажира да закупи или продаде актива.

Притежаваните инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се прегледват към всяка дата на всеки отчетен период и при установяване на условия за перманентна обезценка, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “финансови разходи”.

При установяване на условия за обезценка, същата се определя като разлика между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията и се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако през предходни периоди има формиран положителен резерв за тези инвестиции – тогава първо обезценката се покрива за сметка на този резерв и се представя нетно в отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход).

2.14. Материални запаси

Материалните запаси са оценени във финансовия отчет както следва:

- суровини, материали и стоки - по по-ниската от: доставната себестойност (цена на придобиване) и нетната реализируема стойност;
- готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство - по по-ниската от: производствената себестойност и нетната реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт от материалните запаси в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- суровини, материали и стоки – всички доставни разходи, които включват покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване/продажба вид;
- готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство – всички необходими производствени разходи, които формират производствената себестойност, като в нея се включват преките разходи за материали и труд и приспадащата се част от общопроизводствените разходи (променливи и постоянни), с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси. Включването на условно постоянните общопроизводствени разходи в производствената себестойност на произвежданата готова продукция, полуфабрикатите и незавършеното производство се извършва на базата на нормален капацитет, определен на база обичаен средно поддържан обем, потвърждаван с плана по производството. Избраната

база за разпределението им на ниво отделни продукти е нормата на човеко часовете на пряко заетия персонал в производството на конкретния продукт.

Дружеството прилага като текуща оценка „стандартна производствена себестойност” по отношение на готовата продукция, полуфабрикатите и незавършеното производство, и респективно „стандартната доставна себестойност” – за основните суровини и материали за производството. В края на всеки отчетен период ръководството извършва анализ на факторите, довели до формиране на отклонения при: а) доставка на суровини и материали за производството - чрез сравнение между фактическите и стандартните доставни разходи и б) производството на готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство - чрез сравнение между фактическите и стандартните производствени разходи. При необходимост се извършват корекции на оценката на наличните материални запаси във финансовия отчет. На база проучвания на добри отчетни практики във фармацевтичния отрасъл, са възприети прагове на същественост за: а) отклонението при доставка на суровини и материали за производството – до 2 % и б) производствено отклонение – до 1 %, в рамките на които, не се коригира текущата оценка на наличните крайни запаси от суровини и материали, готова продукция и незавършеното производство за целите на финансовия отчет (*Приложение № 2.30*).

При употребата (влагане и продажбата) на материалните запаси те се изписват текущо като се използва методът на средно-претеглената стойност (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.15. Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.24*).

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “други разходи” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.16. Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси

Всички заеми и други предоставени финансови ресурси се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по

сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и предоставени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други предоставени ресурси, последващо са оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други суми, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи (лихви) или разходи през периода на амортизация или когато вземанията се погасят, отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други предоставени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да събере вземането си в срок над 12 месеца от края на отчетния период (*Приложение № 2.24*).

2.17. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки и краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матурирет е до 3 месеца (*Приложение № 2.24*).

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с оборотни кредити, обслужващи текущата дейност, се включват в оперативна дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред “платени данъци”, а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).
- блокираните парични средства над 3 месеца не се третираат като парични средства и еквиваленти.

2.18. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.24*).

2.19. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След

първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихви) или приходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират (*Приложение № 2.24*).

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.20. Капитализиране на разходи по заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията /квалифициран/ актив е актив, който непременно изисква поне 12-месечен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

Размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират в стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се определя чрез коефициент /норма/ на капитализация. Коефициентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на дружеството, които са непогасени през периода, с изключение на заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив започва, когато са изпълнени следните условия: извършват се разходите за актива, извършват се разходите по заеми и в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

2.21. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към дружеството съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и приспадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в отчета за

всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихва) на база ефективен лихвен процент.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

Лизингодател

Финансовият лизинг, при който се трансферира извън дружеството съществената част от всички рискове и стопански изгоди, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се изписва от състава на стоките на лизингодателя и се представя в отчета за финансовото състояние като вземане със стойност, равна на нетната инвестиция от лизинга. Нетната инвестиция в лизинговия договор представлява разликата между сбора от минималните лизингови плащания по договора за финансов лизинг и негарантираната остатъчна стойност, начислена за лизингодателя, и незаработения финансов доход. Разликата между балансовата стойност на отдадения под финансов лизинг актив и незабавната (справедливата му продажна) стойност се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в началото на лизинговия договор (при предаването на актива) като доход от продажба.

Признаването на заработения финансов приход като текущ лихвен приход се основава на прилагането на метода на ефективната лихва.

Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите дълготрайни материални активи като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.22. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Тантиеми и бонусни схеми

Съгласно Устава на дружеството и при взето решение на Общото събрание на акционерите изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер на до 1 % от нетната печалба на дружеството както и да бъде оправомощен да определи кръга на служителите, между които да бъде разпределена като бонус парична сума в размер на до 2 % от стойността на печалба на дружеството за всяка календарна година. Когато определена част се изисква да бъде разсрочена за по-дълъг от 12-месечен период, тази част се оценява по нейната сегашна стойност към датата на финансовия отчет и се посочва към нетекущите пасиви в отчета за финансовото състояние, статия „задължения към персонала”.

Дългосрочни доходи при пенсиониране***Планове с дефинирани вноски***

Основно задължение на дружеството като работодател в България е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), фонд “Гарантиране вземания на работниците и служителите” (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) .

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от дружеството вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда дружеството в качеството му на работодател в България е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиращи в България, където функционира и самото дружество.

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовото и осигурително законодателство в България, дружеството като работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план, вкл. за реструктуриране, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно

напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.23. Акционерен капитал и резерви

Дружеството е акционерно и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на **акционерен капитал**, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на дружеството. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава, дружеството е длъжно да формира и резерв **“фонд Резервен”**, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Обратно изкупените собствени акции са представени в отчета за финансово състояние по себестойност (цена на придобиване) като с тяхната стойност е намален собственият капитал на дружеството. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции са за сметка на неразпределената печалба и се представят директно в собствения капитал на дружеството към компонента “неразпределена печалба”.

Преоценъчният резерв – имоти, машини и оборудване е формиран от:

- положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините и оборудването и техните справедливи стойности към датата на извършване на всяка преоценка; и
- положителната разлика между балансовата стойност на имоти, отчитани в групата “имоти, за използване в собствена дейност”, и тяхната справедлива стойност на датата, на която те се трансферират в групата на “инвестиционни имоти”.

Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв.

Преоценъчният резерв се прехвърля към компонента „натрупани печалби”, когато активите се отписват от отчета за финансовото състояние или са напълно амортизирани.

Преоценъчният резерв покрива обезценки на активите, с които той е свързан. Той може да бъде използван при реализацията на дивидентната и капиталова политика на дружеството само след прехвърлянето му към компонента “неразпределена печалба”.

Резервът по финансови активи на разположение и за продажба е формиран от разликата между балансовата стойност на финансовите активи на разположение и за продажба и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката. Този резерв се прехвърля към текущите печалби и загуби в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато финансовите активи се освободят (продадат) от дружеството и/или при установена трайна обезценка на определени финансови активи.

2.24. Финансови инструменти

2.24.1. Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в следните категории: “заеми (кредити) и вземания” и “финансови активи на разположение и за продажба”. Класификацията е в зависимост от същността и целите и предназначението на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно дружеството признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на “датата на търгуване” - датата, на която то е поело ангажимент да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на дружеството, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите, асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета за финансовото си състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, и паричните средства и парични еквиваленти от отчета за финансовото състояние (*Приложения № 2.15, № 2.16 и № 2.17*). Лихвеният доход по “кредитите и вземанията” се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), към статията „финансови приходи”.

На датата на всеки отчет за финансовото състояние дружеството оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на кредитите и вземанията (*Приложение № 2.30*).

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел (инвестиции на разположение и за продажба) и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач (*Приложение № 2.13*).

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаградението, което е платено, включително разходите по придобиване, включени в инвестицията.

Последващата оценка на финансовите активи на разположение и за продажба е по справедлива стойност, освен за акции/дялове на затворени, нетъргувани на борсов пазар дружества (*Приложение 2.13*).

Ефектите от преоценката до справедливата стойност, печалби или загуби, на държаните инвестиции на разположение и за продажба се отчитат в отчета за всеобхватния доход (към други компоненти на всеобхватния доход) по статия "нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба" и се натрупват към самостоятелен компонент на собствения капитал - "резерв по финансови активи на разположение и за продажба".

При установяване на последваща трайна обезценка или при продажба на инвестиция на разположение и за продажба, сумата на обезценката и всички натрупани преди това загуби (нетно) към резерва, се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като "финансови разходи". Аналогично, при всяка продажба на инвестициите от този тип натрупаните нереализирани печалби в резерва се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията "финансови приходи".

Ефектите от рециклирането на натрупаните ефекти от промяна в справедливата стойност на държаните инвестиции на разположение и за продажба се представят към другите компоненти на всеобхватния доход (по статия "нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба"), нетно от тези на новите преоценки за периода.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че дружеството е придобило правото върху тези дивиденди.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозируеми бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи.

2.24.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.18, Приложение № 2.19 и Приложение № 2.21*).

2.25. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на дружеството са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка в България за 2016 г. е 10 % (2015 г.: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на дружеството към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (РБългария), в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на дружеството се представят нетно срещу негови отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (РБългария), и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху печалбата.

Към 31.12.2016 г. отсрочените данъци върху печалбата на дружеството са оценени при ставка, валидна за 2017 г., която е в размер на 10% (31.12.2015 г.: 10%).

2.26. Правителствени финансираня

Правителственото финансиране представлява различни форми на предоставяне на безвъзмездни средства от държавата (местни и централни органи и институции) и/или междуправителствени споразумения и организации.

Правителствените финансираня (общински, държавни и международни, вкл. по реда на използване на Европейските фондове и програми) се признава първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от дружеството, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствено финансиране, свързано с компенсирани на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Правителствено финансиране, свързано с компенсирани на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

2.27. Нетна печалба или загуба на акция

Нетната печалба или загуба на акция се изчислява като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, бонус емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Нетна печалба или загуба на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.28. Сегментно отчитане

Дружеството идентифицира своите отчетни сегменти и оповестява информация по сегменти в съответствие с организационната и отчетна структура, използвана от ръководството. Оперативните сегменти са компоненти на бизнеса, които се оценяват редовно от членовете на ръководството, вземащи оперативни решения - като се използва финансова и оперативна информация, изготвена конкретно за сегмента, за целите на текущото наблюдение и оценяване на резултатите от дейността (изпълнението) и разпределението на ресурсите на дружеството.

Оперативните сегменти на дружеството текущо се наблюдават и управляват поотделно, като всеки оперативен сегмент представлява отделна бизнес област, която предлага различни продукти и е носител на различни бизнес ползи и рискове. Оперативните сегменти на дружеството включват бизнес областите по отделни основни видове производство на лекарствени форми – таблетни форми, ампулни форми и други форми.

Информация по оперативни сегменти

Дружеството използва един основен измерител – брутен марж (печалба) при оценяването на резултатите в оперативните сегменти и за разпределянето на ресурси между тях. Тя се определя като разлика между сегментните приходи и сегментните разходи, пряко съотносими към съответния сегмент.

Сегментните активи, пасиви, респ. приходи, разходи и резултати включват тези, които са и могат да бъдат директно относими към съответния сегмент, както и такива, които могат да бъдат разпределени на разумна база. Обичайно това са: а) за приходите - продажби на продукция; б) за разходите - за основни суровини и материали, за амортизации и за възнагражденията на производствения персонал; в) за активите - имоти, машини и съоръжения, и материални запаси; г) за пасивите - задължения към персонала и за обществено осигуряване. Капиталовите разходи (инвестиции) по бизнес сегменти са отграничени разходи, извършени през периода за придобиване или изграждане на секторни нетекущи активи, които се очаква да бъдат използвани през повече от един период.

Дружеството управлява инвестициите в ценни книжа, търговските разчети и предоставените, респ. получените финансови ресурси, както и данъците на ниво предприятие и те не се разпределят на сегментно ниво.

Резултатите от дейности, които се считат за случайни спрямо основните типове операции (дейности) на дружеството, както и неразпределяемите приходи, разходи, пасиви и активи, се отчитат отделно в позиция „обща на ниво дружество”. Тези суми по принцип включват: други доходи от дейността, освен ако не произтичат от дейността на конкретен сегмент, административни разходи, лихвени приходи и разходи, реализирани и нереализирани печалби и загуби от сделки с валута и инвестиции, инвестиции в други дружества, търговски и други вземания, търговски задължения и получени заеми, разчети по данъци, производствено и административно оборудване с общо предназначение.

Прилаганата счетоводна политика за отчитането по сегменти, се основава на тази, използвана от дружеството за изготвяне на публичните му отчети по закон.

2.29. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на дружеството се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са: а) на повтаряща се (ежегодна) база – финансовите активи на разположение и за продажба, инвестиционните имоти, предоставени и получени банкови заеми и заеми от трети лица, определени търговски и други вземания и задължения, вземания и задължения по финансов лизинг; а други б) на неповтаряща се (периодична) база – нефинансови активи като имоти, машини и оборудване.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Дружеството прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация. То използва и трите допустими подхода, *пазарния, приходния и разходния подход*, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котиран пазарни цени, пазарни аналози и дисконтирани парични потоци, вкл. на база капитализиран доход от наем.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котирани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котиран пазарни цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност във финансовите отчети на повтаряема база, дружеството прави преценка към датата на всеки отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

В дружеството се разработени вътрешни правила и процедури по измерването на справедливата стойност на различните видове активи и пасиви. За целта е определено специално лице по оценките на подчинение на финансовия директор, което организира осъществяването на целия оценъчен процес, вкл. координира и наблюдава работата на външните оценители.

Дружеството използва експертната на външни лицензирани оценители за определяне на справедливите стойности на следните активи и пасиви: финансови активи на разположение и за продажба, инвестиционни имоти, имоти, машини и оборудване. Изборът на такива оценители се прави на годишна база, като се използват следните критерии: прилагани професионални стандарти, професионален опит и познания; репутация и пазарен статус. Периодично се преценява необходимостта от ротация на външните оценители – на всеки три-пет години. Приложението на оценъчните подходи и техники, както и използваните входящи данни за всеки случай на измерване на справедлива стойност, са обект на задължително обсъждане и координиране между външните експерти-оценители и специално определеното лице по оценките, както и приемането на издаваните оценителски доклади – особено по отношение на съществените предположения и крайните заключения и предложения за размера на справедливата стойност. Финалните оценки на справедливата стойност подлежат на одобрение от финансовия директор, изпълнителния директор и Съвета на директорите на дружеството.

На датата на всеки финансов отчет съобразно счетоводната политика на дружеството специално определеното лице по оценките прави общ анализ на предварително събрана информация за движението в стойностите на активите и пасивите, които подлежат на оценка или оповестяване по справедлива стойност, за типа налични данни и възможните фактори за наблюдаваните промени, и предлага за одобрение пред финансовия директор подхода за измерване на справедливите стойности на съответните активи и пасиви към тази дата. При необходимост това се консултира изрично с използваните външни оценители.

Резултатите от оценъчния процес на измерване на справедливата стойност се представят на одитния комитет и на независимите одитори на дружеството.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност, дружеството е групирано съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове, както и на йерархичното ниво на справедливата стойност.

2.30. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

Материални запаси

Нормален капацитет

Нормалният производствен капацитет на дружеството е определен на база преценките на ръководството (след направени анализи) за оптимално натоварване на неговите производствени

мощности и възвръщаемост на инвестициите в тях, при продуктова структура на производството, приета за обичайна. Когато фактически реализираният обем за отделни производства е под определения от дружеството обем нормален производствен капацитет, се правят съответните преизчисления на постоянните разходи, включени в себестойността на запасите от продукцията и незавършеното производство.

Обезценка

В края на всяка финансова година дружеството извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материални запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружеството обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност.

В резултат на направените прегледи и анализи през 2016 г. е отчетена обезценка на материалните запаси в размер на 2,876 х.лв. (2015 г.: 2,822 х.лв.) (*Приложение № 5 и Приложение № 8*).

Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор.

В резултат на направените изчисления е отчетено задължение за дългосрочни доходи на персонала в размер на 2,649 х.лв. (31.12.2015 г.: 2,426 х.лв.) (*Приложение № 32*).

Преценка на имоти, машини и оборудване

Към 31.12.2016 г. е извършен цялостен преглед за настъпилите ценови промени в справедлива стойност на дълготрайните материални активи на дружеството, както и на тяхното физическо и техническо състояние, начина на експлоатация и остатъчен полезен живот. Съответно, направена е преценка, тъй като към тази дата завършва приетият по политика петгодишен период за тяхната преценка. Прегледът и преценката са изпълнени с професионалното съдействие на независими лицензирани оценители.

Лицензираните оценители са изработили и тест на чувствителност на предложените от тях оценки на справедлива стойност, определени при различните оценъчни методи, съобразно разумно възможните промени на основните допускания, и коментар на получените девиации.

Ръководството е направило подробен анализ на докладите на лицензираните оценители, вкл. тестовете за чувствителност. В резултат на това е отчетена преценка и е признат нов преоценен резерв в размер на 2,629 х.лв., нетно от обезценка (*Приложение № 15*) и е отчетен текущ разход за обезценка в размер на 342 х.лв. (*Приложение № 10*).

Дружеството е приело да не преценява следните групи активи: а) напълно амортизирани активи, придобити до 31.12.2001 г., доколкото при тях евентуалните допълнителни разходи за амортизация вече се компенсират от повишените разходи за поддръжка; б) компютри и стандартна компютърна техника, офис оборудване и стопански инвентар – доколкото при тях се наблюдава обичайна тенденция за значителни намаления на текущите им пазарни цени за кратки срокове спрямо очаквания срок за тяхната вътрешна експлоатация от дружеството; в) активи, придобити през 2016 г. – доколкото цената на придобиване за тези активи е близка до справедливата им стойност; и г)

активи от всички групи (с изключение на имоти), при които анализите на ефектите от оценката показват, че те не са резултат на настъпили ценови и пазарни промени през периода в стойностите на тези активи, а произтичат от различията в допусканията за полезния живот.

Оперативен лизинг

Дружеството е класифицирало към групата “имоти, машини и съоръжения” сграда, от която част се предоставя на оперативен лизинг на свързани лица. Тъй като значителна част от сградата се използва и от него в собствената му дейност, ръководството е преценило тази сграда да не се третира като инвестиционен имот.

Обезценка на инвестиции в дъщерни дружества

На всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции в дъщерни дружества. Изчисленията са направени от ръководството със съдействието на независими лицензирани оценители.

В резултат на направените изчисления през 2016 г. е установена необходимост от признаване на обезценка на определени инвестиции в дъщерни предприятия в размер на 5,224 х.лв. (2015 г.: 8,567 х.лв.) (*Приложение № 10*).

Обезценка на търговски вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки отчет, на индивидуална база. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като загуба от обезценка (*Приложение № 8*).

След 180 дни закъснение вече се счита, че може да има индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента, включително потенциалните възможности за събиране на евентуални лихви за компенсиране на просрочията. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (залог, ипотека, поръчителства, банкова гаранция) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват на 100 %.

За 2016 г. изменението на признатите обезценки на търговските вземанията е общо размер на 130 х.лв. – (начислена)/възстановена обезценка, нетно (2015 г.: 234 х.лв. (начислена)/възстановена обезценка, нетно) (*Приложение № 9*).

Обезценка на предоставени търговски заеми

Към датата на всеки отчет дружеството извършва преглед на своите предоставени търговски заеми на индивидуална основа, с цел да установи наличие и изчисли загубите от обезценката. При определяне на това дали да се признае загуба от обезценка в отчета за всеобхватния доход

(печалбата или загубата за годината), ръководството на дружеството преценява дали са налице и какви са видимите индикатори и данни като обективни доказателства, които да посочват, че съществува измеримо намаление на очакваните парични потоци от съответния контрагент - заемополучател. Такива индикатори и данни са тези, които посочват съществуването на неблагоприятна промяна във възможностите за плащане от страна на заемополучателя, или наличие на национални, икономически или други условия, които са свързани с определен риск за даден заем. При анализа на рисковете от загуби от обезценка се вземат предвид следните основни критерии по отношение на заемополучателите: финансово състояние и финансови резултати, вкл. възможности за генериране на собствени парични потоци, проблеми в обслужването както и качеството на предоставеното обезпечение, като вид и възможност за реализация.

За 2016 г. признатите обезценки (нетно от възстановените), свързани с предоставени търговски заеми са в общ размер на 688 х.лв. (2015 г.: 1,955 х.лв.) (*Приложение № 12*).

Активи по отсрочени данъци

Не са признати активи по отсрочени данъци в размер на 3,063 х.лв. (31.12.2015 г.: 2,541 х.лв.), свързани с обезценка на инвестиции в дъщерни дружества, тъй като ръководството не предвижда да се освободи от тези инвестиции и съответно е преценило, че не съществува вероятност временната разлика да се прояви в предвидимо бъдеще. Размерът на временната разлика, върху която не е признат данъчен актив е 30,629 х.лв. (31.12.2015 г.: 25,409 х.лв.).

Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу дружеството ръководството е преценило, съвместно с адвокатите му, че на настоящия етап вероятността и рисковете за негативен изход от тях е все още под 50 %, поради което не са признати провизии за задължения по дела в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2016 г. (*Приложение № 40*).

3. ПРИХОДИ

Основните приходи от продажби на готова продукция на дружеството включват:

	<i>2016</i> <i>BGN '000</i>	<i>2015</i> <i>BGN '000</i>
Износ	101,655	109,997
Вътрешен пазар	62,172	63,806
Общо	163,827	173,803

Продажби по продукти – износ

	<i>2016</i> <i>BGN '000</i>	<i>2015</i> <i>BGN '000</i>
Таблетни форми	79,380	83,404
Ампулни форми	10,778	12,969
Сиропни форми	6,325	5,640
Унгвенти	3,952	5,910
Лиофилни продукти	593	1,125
Супозитории	434	689
Капки	189	260
Други	4	-
Общо	101,655	109,997

Продажби по продукти – вътрешен пазар

	<i>2016</i> <i>BGN '000</i>	<i>2015</i> <i>BGN '000</i>
Таблетни форми	33,288	31,629
Ампулни форми	16,682	19,610
Лиофилни продукти	4,993	4,721
Инхалатори	2,572	3,433
Унгвенти	1,842	1,763
Сиропни форми	1,736	1,642
Капки	605	545
Супозитории	429	454
Други	25	9
Общо	62,172	63,806

Разпределението по географски региони на приходите от продажби е както следва:

	2016 BGN '000	Относителен дял	2015 BGN '000	Относителен дял
Европа	82,790	51%	91,608	53%
България	62,172	38%	63,806	37%
Други страни	18,865	11%	18,389	10%
Общо	163,827	100%	173,803	100%

Общите приходи от сделки с най-големите клиенти на дружеството са както следва:

	2016 BGN '000	% от приходите	2015 BGN '000	% от приходите
Клиент 1	62,147	38%	63,806	37%
Клиент 2	56,829	35%	32,550	19%
Клиент 3	-	-	31,762	18%

4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА

Другите доходи и загуби от дейността на дружеството включват:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Приходи от предоставяне на услуги	3,494	3,364
Приходи от правителствени финансираня по европейски проекти	497	397
Приходи от продажба на стоки	1,693	1,783
Отчетна стойност на продадени стоки	(1,519)	(1,520)
Печалба от продажба на стоки	174	263
Приходи от продажба на дълготрайни активи	677	686
Балансова стойност на продадени дълготрайни активи	(555)	(824)
Печалба/(загуба) от продажба на дълготрайни активи	122	(138)
Приходи от продажба на материали	4,530	6,007
Отчетна стойност на продадени материали	(4,421)	(5,890)
Печалба от продажба на материали	109	117
Приходи от глоби и неустойки	35	204
Печалби от преоценка на биологични активи до справедлива стойност (Приложение № 15)	3	14
Загуби от преоценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност (Приложение № 17)	(233)	(79)
Нетни загуби от курсови разлики по търговски вземания и задължения и текущи разплащателни сметки	(258)	(800)
Други доходи	250	309
Общо	4,193	3,651

СОФАРМА АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година**

Приходите от продажба на материали са основно от продажба на субстанции, химикали и опаковъчни материали.

Приходите от услуги включват:

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Наеми	1,751	1,803
Социална дейност	688	638
Услуги по изработка	505	333
Регулаторни услуги	160	121
Услуги по лабораторни анализи	108	198
Гама облъчване	79	90
Организиране на транспорт	59	47
Други	144	134
Общо	3,494	3,364

Приходите от стоки включват:

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Хранителни продукти	954	938
Козметични стоки	425	440
Медицински и санитарно - превъзочни продукти	166	149
Хранителни добавки	143	231
Стоки със техническо предназначение	5	25
Общо	1,693	1,783

Отчетната стойност на продадените стоки по видове е както следва:

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Хранителни продукти	883	869
Козметични стоки	377	378
Медицински и санитарно - превъзочни продукти	140	135
Хранителни добавки	70	116
Стоки с техническо предназначение	49	22
Общо	1,519	1,520

5. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

Разходите за суровини и материали включват:

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Основни материали	40,557	47,075
Електроенергия	4,185	3,934
Топлоенергия	2,511	3,227
Лабораторни материали	2,145	1,498
Спомагателни материали	1,237	1,253
Обезценка на материали (Приложение № 9)	1,044	401
Резервни части	872	1,211
Технически материали	723	1,028
Работно облекло и лични предпазни средства за труд	636	654
Горива и смазочни материали	520	672
Вода	515	494
Брак на материали	227	172
Общо	55,172	61,619

Разходите за основни материали включват:

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Субстанции	20,940	22,230
Опаковъчни материали	7,091	9,490
Течни и твърди химикали	6,287	7,734
Ампули	1,881	1,951
Билки	1,799	2,467
Туби	1,351	1,568
Алуминиево и ПВЦ фолио	842	592
Флакони	366	1,043
Общо	40,557	47,075

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	<i>2016</i> <i>BGN '000</i>	<i>2015</i> <i>BGN '000</i>
Изработка на медикаменти	7,495	8,967
Реклама и маркетинг	4,633	7,902
Транспорт	2,915	2,623
Поддръжка на сгради и оборудване	2,356	3,030
Консултантски услуги	1,889	2,963
Наеми	1,830	2,233
Логистични услуги (вътрешен пазар)	1,520	2,032
Местни данъци и такси	1,247	1,142
Държавни и регулаторни такси	1,116	646
Охрана	1,056	976
Абонаментни такси	799	756
Медицинско обслужване	747	789
Услуги по граждански договори	673	699
Застраховки	668	732
Ремонт и поддръжка на автомобили	435	345
Данъци върху разходите	416	467
Съобщения и комуникации	383	424
Лицензионни възнаграждения и такси	370	337
Услуги по регистрации на медикаменти	355	743
Клинични изпитвания	354	1,339
Услуги по унищожаване на лекарства	349	215
Логистични услуги (износ)	347	493
Комисионни възнаграждения	265	302
Преводи на документация	242	219
Такси за обслужване на текущи сметки в банки	146	151
Куриерски услуги	93	121
Други	598	629
Общо	33,297	41,275

Начислените разходи за годината за задължителен одит на индивидуален годишен финансов отчет са в размер на 85 х. лв. (2015 г.: 85 х. лв.), данъчни консултации 4 х.лв. (2015 г.: 16 х.лв.) и други услуги, несвързани с одита – 3 х.лв. (2015 г.: 31 х.лв.).

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА*Разходите за персонала включват:*

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Текущи възнаграждения	25,547	26,557
Вноски по социалното осигуряване	4,782	4,960
Социални придобивки и плащания	2,258	2,123
Тантиеми	768	792
Начислени суми за неизползвани отпуски	594	474
Начислени суми за осигуровки върху отпуски	100	80
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала при пенсиониране (<i>Приложение № 32</i>)	365	345
Общо	34,414	35,331

8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА*Другите разходи включват:*

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Представителни мероприятия	1,980	2,073
Начислени обезценки на готова продукция и незавършено производство (<i>Приложение № 9</i>)	1,805	2,421
Командировки	581	697
Дарения	330	373
Обучения	197	205
Непризнат данъчен кредит по ЗДДС	160	43
Брак на готова продукция и незавършено производство	101	2
Брак на дълготрайни активи	77	270
Брак на стоки	37	-
Начислени обезценки на стоки (<i>Приложение № 9</i>)	27	-
Други данъци и плащания към бюджета	20	243
Присъдени суми по съдебни дела	7	7
Начислени/(възстановени) обезценки по вземания, нетно (<i>Приложение № 9</i>)	(130)	(234)
Други	52	110
Общо	5,244	6,210

9. ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ АКТИВИ

Разходите за обезценка на текущите активи включват:

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Обезценка на готова продукция (Приложение № 8)	1,805	2,240
Обезценка на материали (Приложение № 5)	1,044	401
Обезценка на стоки (Приложение № 8)	27	-
Обезценка на незавършено производство (Приложение № 8)	-	181
Обезценка на вземания	448	242
Възстановена обезценка на вземания	(578)	(476)
Нетно изменение на обезценките по вземания (Приложение № 8)	(130)	(234)
Общо	2,746	2,588

10. ОБЕЗЦЕНКА НА НЕТЕКУЩИ АКТИВИ

Разходите за обезценка на нетекущите активи включват:

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Обезценка на инвестиции в дъщерни дружества (Приложение № 18)	5,224	8,567
Обезценка на дълготрайни материални активи (Приложение № 15)	342	-
Обезценка на дълготрайни нематериални активи (Приложение № 16)	61	-
	5,627	8,567

11. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Финансовите приходи включват:

	2016	2015
	BGN'000	BGN'000
Нетна печалба от операции с инвестиции в ценни книжа и дялове	12,740	6,908
в т.ч. печалба от продажба на дъщерни дружества	12,721	6,851
Приходи от дялово участие	9,161	7,881
Приходи от лихви по предоставени заеми	2,126	3,120
Нетна печалба от курсови разлики по вземане от продажба на дъщерно дружество	131	-
Нетна печалба от курсови разлики по заеми	-	13
Общо	24,158	17,922

12. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

Финансовите разходи включват:

	2016 BGN'000	2015 BGN'000
Разходи за лихви по получени заеми	2,062	3,510
Обезценка на вземания по предоставени търговски заеми	688	1,955
Банкови такси по заеми и гаранции	302	270
Ефекти от деривативи	109	-
Обезценка на парични средства (<i>Приложение № 27</i>)	8	165
Обезценка на инвестиции на разположение и за продажба	4	398
Разходи за лихви по финансов лизинг	3	14
Общо	<u>3,176</u>	<u>6,312</u>

13. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

Отчет за всеобхватния доход (печалба или загуба за годината)	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Данъчна печалба за годината по данъчна декларация	31,764	23,042
Преоценъчен резерв, включен като увеличение в ГДД	(242)	(349)
Данъчна печалба за годината	<u>31,522</u>	<u>22,693</u>
Текущ разход за данък върху печалбата за годината - 10% (2015 г. :10 %)	3,152	2,269
Разход за данък от минали периоди	-	(76)
<i>Отсрочени данъци върху печалбата от:</i>		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	<u>767</u>	<u>633</u>
Общо разход за данък от печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	<u>3,919</u>	<u>2,826</u>

Равнение на разхода за данъци върху печалбата определен спрямо счетоводния резултат

<i>Счетоводна печалба за годината</i>	41,689	28,180
Данък върху печалбата – 10% (2015 г.: 10%)	<u>4,169</u>	<u>2,818</u>
<i>От непризнати суми по данъчни декларации свързани с:</i>		
увеличения – 6,592 х.лв. (2015 г.: 11,113 х.лв.)	659	1,111
намаления – 9,440 х.лв. (2015 г.: 10,281 х.лв.)	(944)	(1,028)
Признати отсрочени данъци възникнали в предходни периоди	35	1
Разход за данък от минали периоди	<u>-</u>	<u>(76)</u>
Общо разход за данък върху печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	<u>3,919</u>	<u>2,826</u>

Данъчните ефекти, свързани с другите компоненти от всеобхватния доход са както следва:

	2016 BGN'000			2015 BGN'000		
	Стойност преди данък	Данъчни ефекти, признати в собствения капитал	Стойност нетно от данък	Стойност преди данък	Данъчни ефекти, признати в собствения капитал	Стойност нетно от данък
Компоненти, които нама да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата						
Печалби(загуби) по преоценки на имоти, машини и оборудване	2,629	(263)	2,366	-	-	-
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи	(120)	-	(120)	(51)	-	(51)
Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата						
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба	1,515	-	1,515	193	-	193
Общо друг всеобхватен доход за годината	4,024	(263)	3,761	142	-	142

14. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Другият всеобхватен доход включва:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Печалба по преоценки на имоти, машини и оборудване	2,629	-
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба:		
Печалби възникнали през годината	1,522	485
Намалени с: Рекласификационни корекции на (печалби)/загуби, включени в печалбата или загубата за текущата година	(7)	(292)
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи	(120)	(51)
	4,024	142
Данък върху доходите, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход	(263)	-
Общ всеобхватен доход за годината	3,761	142

15. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Земи и сгради		Машини, съоръжения и оборудване		Други		В процес на придобиване		Общо	
	2016 BGN'000	2015 BGN'000	2016 BGN'000	2015 BGN'000	2016 BGN'000	2015 BGN'000	2016 BGN'000	2015 BGN'000	2016 BGN'000	2015 BGN'000
Отчетна стойност										
Салдо на 1 януари	132,512	131,399	157,003	150,344	22,762	23,795	13,402	7,188	325,679	312,726
Придобити	15	158	880	560	76	140	8,496	15,211	9,467	16,069
Трансфер към имоти, машини и оборудване	9,880	956	8,307	8,003	1,474	38	(19,661)	(8,997)	-	-
Трансфер от инвестиционни имоти	-	127	-	2	-	-	-	-	-	129
Ефект от преценка	280	-	763	-	(111)	14	-	-	932	14
Отписани	(70)	(128)	(1,594)	(1,906)	(2,017)	(1,225)	-	-	(3,681)	(3,259)
Салдо на 31 декември	142,617	132,512	165,359	157,003	22,184	22,762	2,237	13,402	332,397	325,679
Нагрупана амортизация										
Салдо на 1 януари	18,647	14,806	78,195	70,972	16,894	15,892	-	-	113,736	101,670
Начислена амортизация за годината	3,851	3,841	8,433	8,495	1,503	2,086	-	-	13,787	14,422
Отписана амортизация	-	-	(1,483)	(1,272)	(1,611)	(1,084)	-	-	(3,094)	(2,356)
Ефект от преценка	83	-	(1,127)	-	(314)	-	-	-	(1,358)	-
Салдо на 31 декември	22,581	18,647	84,018	78,195	16,472	16,894	-	-	123,071	113,736
Балансова стойност на 31 декември	120,036	113,865	81,341	78,808	5,712	5,868	2,237	13,402	209,326	211,943
Балансова стойност на 1 януари	113,865	116,593	78,808	79,372	5,868	7,903	13,402	7,188	211,943	211,056

Към 31.12.2016 г. дълготрайните материални активи на дружеството включват: земи на стойност 34,621 х.лв. (31.12.2015 г.: 33,251 х.лв.) и сгради с балансова стойност 85,415 х.лв. (31.12.2015 г.: 80,614 х.лв.).

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи към 31 декември включват:

- реконструкция на сгради – 1,316 х.лв (31.12.2015 г.: няма.);
- предоставени аванси за покупка на машини и оборудване – 568 х.лв. (31.12.2015 г.: 3,188 х.лв.);
- разходи по изграждане на нови сгради - 271 х.лв. (31.12.2015 г.: 10,132 х.лв.);
- други - 82 х.лв (31.12.2015 г.: 82 х.лв.).

Към 31 декември балансовата стойност на машини, съоръжения и оборудване включва и машини и оборудване, закупени по договори за финансиране по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика 2007-2013 г. (Приложение №31), както следва:

- за ново таблетно производство на стойност 7,429 х.лв. (31.12.2015 г.: 8,056 х.лв.);
- за ампулно производство на стойност 5,457 х.лв. (31.12.2015 г.: 5,861 х.лв.);

В стойността на другите активи към 31.12.2016 г. са включени и биологични активи - насаждения от жълта акация в размер на 134 х.лв. (31.12.2015 г.: 131 х.лв.).

Оперативен лизинг

Дружеството е предоставило за използване под наем дълготрайни материални активи на свързани лица с балансова стойност към 31.12.2016 г. в размер на 5,669 х.лв. (31.12.2015 г.: 6,263 х.лв.). Също така са предоставени под наем на трети лица дълготрайни материални активи с балансова стойност към 31.12.2016 г. в размер на 246 х.лв. (31.12.2015 г.: 228 х.лв.).

Финансов лизинг

Към 31.12.2016 г. активи с балансова стойност 29 х.лв. са придобити по договори за финансов лизинг (31.12.2015 г.: 111 х.лв.).

Други данни

Отчетната стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които се ползват в дейността на дружеството по групи активи е както следва:

- Сгради – 278 х.лв. (31.12.2015 г.: 123 х.лв.);
- Машини, съоръжения и оборудване – 34,198 х.лв. (31.12.2015 г.: 34,576 х.лв.);
- Други – 10,547 х.лв. (31.12.2015 г.: 10,207 х.лв.).

Към 31.12.2016 г. има учредени тежести върху дълготрайни материални активи на дружеството във връзка с получени заеми както следва:

- Земи и сгради с балансова стойност съответно 22,415 х.лв. и 58,159 х.лв. (31.12.2015 г.: съответно 22,009 х.лв. и 61,271 х.лв.) (*Приложение № 29, Приложение № 34 и Приложение № 40*);
- Залози на оборудване – 42,028 х.лв. (31.12.2015 г.: 38,316 х.лв.) (*Приложение № 29, Приложение № 34 и Приложение № 40*).

Периодична преоценка по справедлива стойност

Към 31.12.2016 г. е извършена преоценка на имотите, машините и оборудването със съдействието на независими лицензирани оценители с цел определяне на справедливата стойност на активите, в съответствие с изискванията на МСФО13 и МСС16.

Ефектите от извършената преоценка са отчетени както следва:

	<i>Земи и сгради</i>	<i>Машини, съоръжения и оборудване</i>	<i>Други</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Преоценка до справедлива стойност към 31 декември, отчетена в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) (<i>Приложение № 4 и Приложение № 10</i>)	(13)	(283)	(43)	(339)
Преоценка до справедлива стойност, отчетена в отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) (<i>Приложение № 14</i>)	210	2,173	246	2,629
Общо	197	1,890	203	2,290

(а) Йерархия на справедливите стойности

Оценките по справедлива стойност на земи в регулация, находящи се в гр. София и областните градове на страната, при които срокът за осъществяване на сделката е до 12 месеца, са преценени като входящи данни, използвани при техниката за оценяване, от ниво 2.

Оценките по справедлива стойност на останалите имоти, машини, съоръжения и оборудване са категоризирани йерархично като справедливи стойности на ниво 3.

Направената преоценка на имотите, машините и оборудването е на неповтаряема (периодична, на пет години) база и се дължи на прилагането на модела на преоценената стойност по МСС 16.

Таблицата по-долу представя информация за справедливата стойност на имоти, машини и оборудване към 31.12.2016 г. и съответните нива в йерархията на справедливата стойност:

<i>Групи активи</i>	<i>ниво 2</i>	<i>ниво 3</i>	<i>общо</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
<i>Земеделски земи</i>	-	10,965	10,965
<i>Земи в регулация</i>	20,024	3,632	23,656
<i>Сгради</i>	-	85,415	85,415
Общо земи и сгради	20,024	100,012	120,036
Машини, съоръжения и оборудване	-	81,341	81,341
<i>Биологични активи</i>	-	134	134
<i>Други активи</i>	-	5,578	5,578
Общо други активи	-	5,712	5,712
Общо	20,024	187,065	207,089

(б) Методи и техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Таблиците по-долу представят описание на методите и техниките за оценяване, използвани при определянето на справедливата стойност на отделните групи активи от състава на имоти, машини и оборудване за 2016 г., както и значимите входящи ненаблюдаеми данни по отделно за ниво 2 и ниво 3:

Групи активи ниво 2	Подходи и техники за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни
Земи в регулация	<i>Пазарен подход</i>	* Дисконтов фактор
	Оценъчна техника: Метод на сравнителната стойност на анализи - пазарни цени на идентични и сравними имоти по местонахождение и предназначение	* Разходи по сделката <i>Коригирани пазарни цени за отчитане специфика на оценявания имот - местоположение, площ, срок на реализация на сделката, норма на възвръщаемост.</i>

Групи активи ниво 3	Подходи и техники за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни и количествени параметри
Земеделски земи	<p><i>а. Пазарен подход</i> Оценъчна техника: Метод на пазарните сравнения на сделки със земеделски земи в районите на земите за оценяване</p>	<p>* Средни данни за цени на предлагане и аренда на земеделски земи от специализирани интернет издания по райони – землища, общини, области (zemi.bg, nivi.bg и др.);</p> <p>* Средни цени на земеделски земи и аренда по райони съгласно данни на НСИ;</p> <p>* Индекс на цените на земеделските земи: - 1,35% по данни на НСИ;</p> <p>* Индекс на цените на арендата на земеделските земи: 2,89% по данни на НСИ;</p> <p>* Срок за осъществяване на транзакции (отдаване под аренда и/или продажба) със земеделски земи – от 6 до 12 месеца (прието средно 9 м);</p> <p>* Теглово съотношение между използваните методи - 40 % за метод на пазарните сравнения и 60 % за капитализиран доход от аренда, поради оценена по-висока надеждност на сравнителните данни за арендата</p> <p><i>Коригирани пазарни цени за отчитане специфика на оценявания имот - местоположение, площ, срок на реализация на сделката, норма на възвръщаемост.</i></p>
	<p><i>б. Приходен подход</i> Капитализиран доход от аренда</p>	
Земи в регулация	<p><i>Пазарен подход</i> Оценъчна техника: Метод на сравнителната стойност на аналози - пазарни цени на идентични и сравними имоти по местонахождение и предназначение</p>	<p>* Срок за осъществяване на сделката – от 12 до 18 месеца</p> <p>* Индекс на ценитена недвижими имоти с производствено, складово и обслужващо предназначение: -1,20%</p> <p><i>Коригирани пазарни цени за отчитане специфика на оценявания имот - местоположение, площ, срок на реализация на сделката, норма на възвръщаемост.</i></p>
Сгради	<p><i>Разходен подход</i> Оценъчна техника: Метод на база разходи за създаване или подмяна на актива - метод на амортизирана възстановителна стойност - на база съчетано прилагане на следните техники: 1) Формиране на амортизирана възстановителна стойност на база индексирани историческа стойност на актива; 2) Формиране на амортизирана възстановителна стойност на база текущи разходи за създаване или подмяна.</p>	<p>* Инфлационен индекс на цените в зависимост от периода между момента на въвеждане на актива в експлоатация и текущия момент на оценка</p> <p>* Индекс на цените в сектор Строителство: 1,44 % по данни на НСИ</p> <p>* Индекс на пазарните цени на производствено - складови и обслужващи обекти: – 1,20%</p> <p>* Теглово съотношение между използваните техники индивидуално за всеки актив, съобразно преценката за надеждност на използваните сравнителни данни и спецификата на актива</p> <p><i>Коригирани цени на изграждане на идентични обекти и на доставни цени на аналози</i></p>

Машини, съоръжения, оборудване и други активи,	<i>Разходен подход</i>	*Инфлационен индекс по данни на Евростат в зависимост от периода между момента на въвеждане на актива в експлоатация и текущия момент на оценка
	Оценъчна техника: Метод на база разходи за създаване или подмяна на актива - метод на амортизирана възстановителна стойност Оценъчна техника: Формиране на амортизирана възстановителна стойност на база индексирани историческа стойност на актива или коригирана сравнителна стойност на база пазарни анализи	<i>Коригирани цени на изграждане на идентични обекти и на доставни цени на анализи на съответния тип машини и съоръжения.</i>

16. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	<i>Репутация</i>		<i>Права върху интелектуална собственост</i>		<i>Програмни продукти</i>		<i>В процес на придобиване</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2016</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Отчетна стойност										
Салдо на 1 януари	768	768	1,474	1,869	3,734	4,180	57	131	6,033	6,948
Придобити	-	-	78	49	63	4	1	21	142	74
Трансфер	-	-	-	-	22	-	(22)	-	-	-
Обезценка	-	-	(61)	-	-	-	-	-	(61)	-
Отписани	-	-	(208)	(444)	-	(450)	(11)	(95)	(219)	(989)
Салдо на 31 декември	768	768	1,283	1,474	3,819	3,734	25	57	5,895	6,033
Натрупана амортизация										
Салдо на 1 януари	-	-	1,185	1,216	2,341	2,522	-	-	3,526	3,738
Начислена амортизация за годината	-	-	133	191	208	269	-	-	341	460
Отписана амортизация	-	-	(149)	(222)	-	(450)	-	-	(149)	(672)
Салдо на 31 декември	-	-	1,169	1,185	2,549	2,341	-	-	3,718	3,526
Балансова стойност на 31 декември	768	768	114	289	1,270	1,393	25	57	2,177	2,507
Балансова стойност на 1 януари	768	768	289	653	1,393	1,658	57	131	2,507	3,210

Правата върху интелектуална собственост включват основно продукти от развойна дейност.

Разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи към 31 декември включват:

- разходи за придобиване на разрешения за употреба на лекарствени продукти – 25 х.лв. (31.12.2015 г.: 36 х.лв.);
- разходи за придобиване на програмни продукти - няма (31.12.2015 г.: 21 х.лв.).

Отчетната стойност на напълно амортизираните нематериални дълготрайни активи, които се ползват в дейността на дружеството по групи активи е както следва:

- права върху интелектуална собственост (продукти от развойна дейност) – 909 х.лв. (31.12.2015 г.: 764 х.лв.);
- програмни продукти – 1,737 х.лв. (31.12.2015 г.: 1,412 х.лв.);
- други – 7 х.лв. (31.12.2015 г.: 7 х.лв.).

17. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Салдо на 1 януари	22,160	22,368
Придобити	913	-
Нетна загуба от корекция до оценка по справедлива стойност, включена в печалбата или загубата	(233)	(79)
Трансфер към имоти, машини и оборудване	-	(129)
Салдо на 31 декември	22,840	22,160

Инвестиционните имоти представляват сгради и прилежащи земи към тях, специално обособени части от сгради за самостоятелна експлоатация, предназначени за отдаване дългосрочно под наем на дъщерни дружества и трети лица. По група активи са както следва:

<i>Група активи</i>	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Складови помещения	18,671	18,380
Офиси	2,342	2,331
Производствени сгради	1,032	1,056
Социални обекти	407	393
Разходи за придобиване на инвестиционни имоти	388	-
Общо	22,840	22,160

Към 31.12.2016 г. има учредени тежести върху инвестиционни имоти както следва:

- ипотека на складово помещение – 8,226 х.лв.(31.12.2015 г.: 9,308 х.лв.) (*Приложение № 34 и Приложение № 40*);
- залози на прилежащо оборудване – 5,730 х.лв.(31.12.2015 г.: 5,912 х.лв.) (*Приложение № 34*).

*Оценки по справедлива стойност**Йерархия на справедливите стойности*

Оценките по справедлива стойност на групите инвестиционни имоти са категоризирани като справедливи стойности от ниво 2 на базата на входящите данни, използвани при техниката за оценяване.

Направената преоценка на инвестиционните имоти до справедлива стойност е повтаряема (ежегодна) и се дължи на прилагането на модела на справедливата стойност по МСС 40. Тя се извършва регулярно към датата на всеки годишен финансов отчет. Измерването на справедливата стойност е реализирано със съдействието на независими лицензирани оценители.

Таблицата по – долу показва равнение между началните и крайните салда на справедливите стойности на инвестиционните имоти, оценени на ниво 2:

СОФАРМА АД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

	<i>Складови помещения</i>	<i>Офиси</i>	<i>Производ- ствени сгради</i>	<i>Социални обекти</i>	<i>Разходи за придоби- ване</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN'000</i>
Салдо на 1 януари 2015 година	18,498	2,310	1,140	420	-	22,368
Трансфер към имоти, машини и оборудване	-	-	(129)	-	-	(129)
Преоценка до справедлива стойност през печалбата или загубата - нереализирана	(118)	21	45	(27)	-	(79)
Салдо на 31 декември 2015 година	18,380	2,331	1,056	393	-	22,160
Придобити	525	-	-	-	388	913
Преоценка до справедлива стойност през печалбата или загубата - нереализирана	(234)	11	(24)	14	-	(233)
Салдо на 31 декември 2016 година	18,671	2,342	1,032	407	388	22,840

Техника за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Таблицата по-долу представя описание на техниките за оценяване, използвани при определянето на справедливата стойност на всички групи от състава на инвестиционните имоти ниво 2, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

Групи активи Ниво 2	Подходи и техники за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни
Складови помещения	<i>а. Приходен подход</i> Оценъчна техника: Метод на капитализирания доход от наем като схема за прилагане на дисконтирани парични потоци (основна оценъчна техника)	а. Претеглена норма на възвращаемост б. Срок на реализация на наемни сделки
	<i>б. Разходен метод</i> Оценъчна техника: Метод на база разходи за създаване или подмяна - амортизирана възстановима стойност (като помощна оценка)	*Коригирани цени на изграждане на индентични обекти и на доставни цени на аналози на машини и съоръжения
Офиси, производствени сгради и социални обекти	<i>Приходен подход</i> Оценъчна техника: Метод на капитализирания доход от наем като схема за прилагане на дисконтирани парични потоци (основна оценъчна техника)	а. Претеглена норма на възвращаемост б. Срок на реализация на наемни сделки

Ключовите предположения, използвани при изчисленията на справедливата стойност на инвестиционните имоти към 31.12.2016 г. са:

- норма на възвращаемост – от 4,06 % до 7,91 %;
- срок на реализация на наемни сделки - от 3 до 12 месеца;

В резултат на направените изчисления през 2016 г. е установена необходимост от признаване на загуби, нетно от печалбите от преоценка до справедлива стойност в размер на 233 х.лв. (2015 г.: 79 х.лв.) (Приложение № 4).

18. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

Балансовата стойност на инвестициите по дружества е както следва:

		31.12.2016	Участие	31.12.2015	Участие
		BGN '000	%	BGN '000	%
Медика АД	България	32,874	97.96	21,832	66.72
Софарма Трейдинг АД	България	29,096	72.14	28,557	71.85
Унифарм АД	България	26,749	77.88	19,448	49.99
Бриз ООД	Латвия	22,270	66.13	22,270	66.13
Софарма Украйна ЕООД	Украйна	11,783	100.00	16,991	100.00
Биофарм Инженеринг АД	България	8,384	97.15	8,384	97.15
Вета Фарма АД	България	6,549	68.05	-	-
Момина крепост АД	България	4,874	93.54	4,833	92.78
Витамина АД	Украйна	1,980	99.56	1,980	99.56
Фармалогистика АД	България	1,190	84.93	1,058	78.37
Софарма Билдингс АДСИЦ	България	568	40.39	573	40.75
Софарма Казахстан ЕООД	Казахстан	502	100.00	502	100.00
Електронкомерс ЕООД	България	384	100.00	384	100.00
Софарма Варшава ЕООД	Полша	323	100.00	323	100.00
Фито Палаузово АД	България	57	95.00	25	95.00
Иванчич и синове ООД	Сърбия	-	-	5,739	51.00
Общо		147,583		132,899	

Към 31.12.2016 г. съставът на инвестициите в дъщерни дружества обхваща и инвестицията в дъщерното дружество Софарма Поланд ООД - в ликвидация, Полша, която е напълно обезценена (31.12.2015 г.: напълно обезценена инвестиция в Софарма Поланд ООД - в ликвидация, Полша).

Софарма АД осъществява пряк контрол върху изброените по-горе дружества.

Предметът на дейност на дъщерните дружества и датата на придобиване е както следва:

- Фармалогистика АД - предмет на дейност: вторична опаковка и отдаване под наем на недвижими имоти. Дата на придобиване – 15.08.2002 г.
- Софарма Поланд ООД - в ликвидация- предмет на дейност: изследване на пазара и общественото мнение. Дата на придобиване – 16.10.2003 г. Дружеството е в процедура на ликвидация.
- Електронкомерс ЕООД - предмет на дейност: търговия, транспортиране и разфасовка

СОФАРМА АД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

на радиоактивни материали и ядрена техника, битова електроника и електротехника. Дата на придобиване – 09.08.2005 г.

- Биофарм Инженеринг АД - предмет на дейност: производство и търговия с инфузионни разтвори. Дата на придобиване – 10.03.2006 г.

- Софарма – Трейдинг АД - предмет на дейност: търговия с лекарствени средства. Дата на придобиване – 08.06.2006 г.

- Момина крепост АД – предмет на дейност: разработване, внедряване и производство на медицински изделия за хуманната и ветеринарната медицина. Дата на придобиване 01.01.2008 г.

- Витамина АД – предмет на дейност: производство и търговия на фармацевтични продукти. Дата на придобиване – 18.01.2008 г.

- Иванчич и синове ООД - предмет на дейност: производство и търговия на фармацевтични продукти. Дата на придобиване – 10.04.2008 г. На 09.05.2016 г. дружеството продава изцяло своята инвестиция в Иванчич и синове ООД.

- Софарма Билдингс АДСИЦ - предмет на дейност: инвестиране на парични средства набрани чрез издаване на ценни книжа в недвижими имоти (секюритизация на недвижими имоти) посредством покупка на право на собственост и други вещни права върху недвижими имоти, отдаване под наем, лизинг, аренда и/или продажбата им. Дата на придобиване – 04.08.2008 г.

- Бриз ООД - предмет на дейност: търговия с фармацевтични продукти. Дата на придобиване – 10.11.2009 г.

- Унифарм АД - предмет на дейност: производство и търговия на фармацевтични продукти. Дата на придобиване 27.10.2010 г.

- Софарма Варшава ЕООД - предмет на дейност: изследване на пазара и общественото мнение. Дата на придобиване – 23.11.2010 г.

- Софарма Украйна ЕООД – предмет на дейност: търговия с фармацевтични продукти. Дата на придобиване – 07.08.2012 г.

- Фито Палаузово АД – предмет на дейност: производство, събиране добив и реализация на билки и лечебни растения. Дата на придобиване (от вливане на дъщерно дружество) – 01.01.2014 г.

- ТОО Софарма Казахстан - предмет на дейност: търговия с лекарствени средства. Дата на учредяване – 30.09.2014 г.

- Медика АД – предмет на дейност: производство на превързочни и санитарно – хигиенни материали и готови лекарствени средства. Дата на придобиване – 26.10.2015 г.

- Вета Фарма АД - предмет на дейност: производство на лекарствени, нелекарствени и други продукти. Дата на придобиване – 11.11.2016 г.

Акциите на Софарма Трейдинг АД се търгуват на фондовата борса като средномесечната цена на реализирани сделки за м. декември 2016 г. е 6.14 лв. на акция (м. декември 2015 г.: 5.29 лв.). Нетната печалба на една акция на база нетни активи за 2016 г. е 2.10 лв. (2015 г.: 2.00 лв.).

Акциите на Момина крепост АД се търгуват на фондовата борса като средномесечната цена на реализирани сделки за м. декември 2016 г. е 3.41 лв. на акция (м. декември 2015 г.: 2.12 лв.).

СОФАРМА АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година**

Нетната печалба на една акция на база счетоводни нетни активи за 2016 г. е 2.97 лв. (2015 г.: 2.82 лв.).

Акциите на Софарма Билдингс АДСИЦ са търгувани на фондовата борса в ограничени обеми и през м. декември 2016 г. няма сделки (м. декември 2015 г.: няма сделки). Нетната печалба на една акция на база счетоводни нетни активи за 2016 г. е 2.08 лв. (2015 г.: 2.16 лв.).

Акциите на Унифарм АД се търгуват на фондовата борса като средномесечната цена на реализирани сделки за м. декември 2016 г. е 4.35 лв. на акция (м. декември 2015 г.: 3.83 лв.). Нетната печалба на една акция на база счетоводни нетни активи за 2016 г. е 2.85 лв. (2015 г.: 2.95 лв.).

Акциите на Медика АД се търгуват на фондовата борса като средномесечната цена на реализирани сделки за м. декември 2016 г. е 3.40 лв. на акция (м. декември 2015 г.: няма сделки). Нетната печалба на една акция на база счетоводни нетни активи за 2016 г. е 2.99 лв. (2015 г.: 2.90 лв.).

Движението на инвестициите в дъщерни дружества е представено по-долу:

<i>Цена на придобиване</i>	<i>Инвестиции в дъщерни дружества</i>	
	<i>31.12.2016 BGN '000</i>	<i>31.12.2015 BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	158,998	110,630
Придобити допълнителни участия	19,057	2,235
Придобити нови участия	6,549	-
Придобити чрез увеличение на капитала	48	24,326
Продадени участия със загуба на контрол	(5,739)	-
Продадени участия без загуба на контрол	(7)	(25)
Трансфер от асоциирани дружества	-	21,832
Салдо на 31 декември	178,906	158,998
<i>Начислена обезценка</i>		
Салдо на 1 януари	26,099	16,196
Начислена обезценка	5,224	9,903
Салдо на 31 декември	31,323	26,099
Балансова стойност на 31 декември	147,583	132,899
Балансова стойност на 1 януари	132,899	94,434

Обезценка на инвестиции в дъщерни дружества

На всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството прави анализ и оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции в дъщерни дружества. Като основни индикатори за обезценка се приемат: значително редуциране на обема (над 25%) и/или преустановяване дейността на дружеството, в което е инвестирано; загуби на пазари, клиенти или технологични проблеми, отчитане на загуби за по-продължителен период от време (над три години), отчитане на отрицателни нетни активи или активи под регистрирания основен акционерен капитал, тенденции на влошаване на основни финансови показатели, както и намаляване на пазарната капитализация. Изчисленията са направени от ръководството със съдействието на независими лицензирани оценители. Като база за прогнозите на паричните потоци преди данъци са използвани

финансовите бюджети, разработени от съответните дружества, покриващи три до пет годишен период, както и други средносрочни и дългосрочни планове и намерения за развитието им, вкл. прогнози за основни икономически показатели на национално ниво и на ниво ЕС/Балканите. Ключовите предположения, използвани при изчисленията на възстановимата стойност към 31.12.2016 г. са:

- норма на растеж – от 0 % до 21.6 %;
- ръст в следпрогнозния период при изчисление на терминална стойност - 1.8 % до 5%;
- лихвен процент /цена на дълга/ - от 2.3 % до 16.5 %;
- дисконтова норма (на база WACC) – от 5.6 % до 22.5 %.

Ключовите предположения, използвани при изчисленията са определени конкретно за всяко дружество, третирано като отделна единица, генерираща парични потоци, и съобразно неговата специфика на дейността, бизнес средата и рисковете.

Тестовите и преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите прогнози и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от дъщерните дружества, включително търговски и промишлен опит, осигуряване на позиции на български и чуждестранни пазари, очакванията за бъдещи продажби и пр. Изчисленията са направени със съдействието на независим лицензиран оценител.

В резултат на направените изчисления през 2016 г. е установена необходимост от признаване на обезценка на определени инвестиции в дъщерни предприятия в размер на 5,224 х.лв. (2015 г.: 8,567 х.лв.) (Приложение № 10).

19. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ ДРУЖЕСТВА

Към 31.12.2016 г. балансовата стойност на инвестициите в асоциирани дружества е в размер на 5,219 х.лв. и включва участие в размер на 30,22 % от капитала в Доверие Обединен Холдинг АД.

Доверие Обединен Холдинг АД е с предмет на дейност придобиване, управление, оценка и продажба на дялове и/или акционерни участия в български и чуждестранни дружества – юридически лица.

На 21.12.2016 г. Софарма АД придобива 2,871,011 броя акции на Доверие Обединен Холдинг АД, в резултат на което последното се трансформира от инвестиция на разположение и за продажба в инвестиция в асоциирано дружество.

Движението на инвестициите в асоциирани дружества е представено по – долу:

	<i>31.12.2016</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	-	7,015
Придобиване на акции	3,117	14,818
Трансфер от инвестиции на разположение и за продажба (<i>Ниво 3</i>)	2,102	-
Продажба на акции	-	(1)
Трансфер към дъщерни дружества	-	(21,832)
Балансова стойност на 31 декември	5,219	-

Обезценка на инвестиции в асоциирани дружества

На всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции в асоциирани дружества.

Преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите прогнози и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от асоциираните дружества, включително търговски и промишлен опит, осигуряване на позиции на български и чуждестранни пазари, очакванията за бъдещи продажби и пр.

През 2016 г. не е установена необходимост от признаване на обезценка на инвестициите в асоциираните дружества.

20. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА

Инвестициите (финансови активи) на разположение и за продажба, по балансова стойност, включват участия (акции) в следните дружества:

	31.12.2016	Участие	31.12.2015	Участие
	BGN '000	%	BGN '000	%
Лавена АД	2,883	11.29	1,296	9.12
Олайнфарм АД – Латвия	1,796	0.77	1,553	0.77
Ачийв лайф сайанс Инк - САЩ	290	4.70	290	4.70
Хидроизомат АД	131	10.67	132	10.65
БТФ Експат България	82	0.32	-	-
Тодоров АД	37	4.98	22	4.74
Екобулпак АД	7	1.48	7	1.48
Уникредит Булбанк АД	3	0.001	3	0.001
Доверие Обединен Холдинг АД	-	-	2,102	14.90
Елана Агрокредит АД	-	-	67	1.26
Софарма имоти АДСИЦ	-	-	37	0.05
Химимпорт АД	-	-	1	0.00003
Общо	5,229		5,510	

Всички горепосочени дружества с изключение на Олайнфарм АД, Латвия и Ачийв лайф сайанс Инк , САЩ са със седалище и дейност в България.

СОФАРМА АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

Справедливата цена на акция към 31 декември е както следва:

<i>Инвестиции на разположение и за продажба</i>	<i>Брой акции</i>	<i>31.12.2016</i>		<i>31.12.2015</i>		<i>Справедлива стойност по отчета за финансовото състояние BGN'000</i>
		<i>Справедлива цена на акция BGN</i>	<i>Справедлива стойност по отчета за финансовото състояние BGN'000</i>	<i>Справедлива цена на акция BGN</i>	<i>Справедлива стойност по отчета за финансовото състояние BGN'000</i>	
Лавена АД	30,100	95.78	2,883	24,309	53.31	1,296
Олайнфарм АД – Латвия	108,500	16.55	1,796	108,500	14.31	1,553
Хидроизомат АД	318,889	0.41	131	318,301	0.41	132
БТФ Експат България	74,550	1.10	82	-	-	-
Тодоров АД	169,468	0.22	37	161,014	0.14	22
Доверие Обединен Холдинг АД	-	-	-	2,791,352	0.75	2,102
Елана Агрокредит АД	-	-	-	64,350	1.03	67
Софарма имоти АДСИЦ	-	-	-	8,695	4.28	37
Химимпорт АД	-	-	-	1,000	1.38	1
Общо			4,929			5,210

Инвестициите в Екобулпак АД, Уникредит Булбанк АД и Ачийв лайф сайанс Инк - САЩ са оценени и представени по цена на придобиване.

Таблицата по-долу представя инвестициите на разположение и за продажба на дружеството, които се оценяват на повтаряема база по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние:

Йерархия на справедливите стойности

Таблицата по – долу показва равнение между началните и крайните салда на справедливите стойности на ниво 1, ниво 2 и ниво 3:

<i>Участия (акции) на разположение и за продажба</i>	<i>Справедлива стойност 31.12.2016</i>			
	<i>ниво 1</i>	<i>ниво 2</i>	<i>ниво 3</i>	
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Лавена АД	-	2,883	-	-
Олайнфарм АД – Латвия	1,796	-	-	-
Хидроизомат АД	131	-	-	-
Експат България	82	-	-	-
Тодоров АД	37	-	-	-
Общо	4,929	2,883	-	-
<i>Участия (акции) на разположение и за продажба</i>	<i>Справедлива стойност 31.12.2015</i>			
	<i>ниво 1</i>	<i>ниво 2</i>	<i>ниво 3</i>	
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Доверие Обединен Холдинг АД	-	-	2,102	-
Олайнфарм АД – Латвия	1,553	-	-	-
Лавена АД	-	1,296	-	-
Хидроизомат АД	-	132	-	-
Елана Агрокредит АД	67	-	-	-
Софарма имоти АДСИЦ	37	-	-	-
Тодоров АД	22	-	-	-
Химимпорт АД	1	-	-	-
Общо	5,210	1,428	2,102	-

СОФАРМА АД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

Таблицата по – долу показва равнение между началните и крайните салда на справедливите стойности на ниво 1, ниво 2 и ниво 3:

<i>Участия (акции) на разположение и за продажба</i>	<i>ниво 1</i> <i>BGN'000</i>	<i>ниво 2</i> <i>BGN'000</i>	<i>ниво 3</i> <i>BGN'000</i>	<i>Общо</i> <i>BGN'000</i>
Салдо на 1 януари 2015 година	1,384	1,209	1,836	4,429
Покупки	106	94	894	1,094
Емисии на акции	68	-	-	68
Продажби	(180)	(3)	-	(183)
Реализирана печалба/(загуба), включена в текущата печалба и загуба за годината в статията Финансови приходи - <i>Нетна печалба от операции с ценни книжа</i>	7	-	-	7
Нереализирана загуба, включена в текущата печалба и загуба за годината (<i>Приложение № 12</i>)	(4)	(70)	(324)	(398)
Нереализирана печалба/(загуба), нетно, включена в друг всеобхватен доход (<i>Приложение № 14</i>)	299	198	(304)	193
Салдо към 31 декември 2015 година	1,680	1,428	2,102	5,210
Покупки	461	328	-	789
Емисии на акции	230	-	-	230
Продажби	(731)	(3)	-	(734)
Трансфер към инвестиции в асоциирани дружества (<i>Приложение № 19</i>)	-	-	(2,102)	(2,102)
Трансфер от Ниво 2 към ниво 1	132	(132)	-	-
Реализирана печалба/(загуба), включена в текущата печалба и загуба за годината в статията Финансови приходи - <i>Нетна печалба от операции с ценни книжа</i>	23	2	-	25
Нереализирана загуба, включена в текущата печалба и загуба за годината (<i>Приложение № 12</i>)	(2)	(2)	-	(4)
Нереализирана печалба/(загуба), нетно, включена в друг всеобхватен доход (<i>Приложение № 14</i>)	253	1,262	-	1,515
Салдо към 31 декември 2016 година	2,046	2,883	-	4,929

Техники и подходи за оценяване

При оценките по справедлива стойност на ниво 2 е прилаган подходът на пазарните сравнения. Оценъчната техника се базира на метода на пазарните множители.

21. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Дългосрочните вземания от свързани предприятия включват:

	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Предоставени дългосрочни заеми	10,780	20,213
Вземане по дългосрочно предоставен депозит по наем	231	292
Общо	11,011	20,505

Предоставените дългосрочни заеми са на следните свързани предприятия:

	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Асоциирано дружество (31.12.2015 г.: дружество, свързано чрез ключов управленски персонал)	9,797	13,074
Дъщерно дружество	983	-
Дружество, свързано чрез ключов управленски персонал	-	7,139
Общо	10,780	20,213

Условията по предоставените дългосрочни заеми на свързани предприятия са както следва:

Вид валута	Договорена сума	Падеж	Лихвен %	31.12.2016		31.12.2015	
				BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
	'000			<i>в т.ч. лихва</i>		<i>в т.ч. лихва</i>	
<i>евро</i>	16,177	01.12.2018	3.50%	9,797	48	13,074	18
<i>евро</i>	500	01.03.2019	6.60%	983	5	-	-
<i>евро</i>	3,272	01.12.2018	5.00%	-	-	7,139	739
				10,780	53	20,213	757

Предоставените дългосрочни заеми на свързани предприятия са с цел подпомагане при финансиране на дейности на тези предприятия по общи стратегически цели. Те са обезпечени със залози на ценни книжа (акции).

Вземанието по дългосрочно предоставен депозит е от дружество, свързано чрез основен акционер по сключен договор за наем на административни офиси с краен срок 01.08.2022 г.

22. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ

Другите дългосрочни вземания на дружеството включват:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Вземания по сделки с ценни книжа	3,389	3,257
Вземания от продажби на дълготрайни активи	325	-
Общо	<u>3,714</u>	<u>3,257</u>

Вземанията по сделки с ценни книжа представляват вземания по продадена инвестиция в дъщерно дружество, с отложено плащане до приключване на нормативно определени действия по регистрации на разрешения на медицински продукти в размер на 3,389 х.лв. и с очакван падеж 31.12.2018 г. (31.12.2015 г.: 3,257 х.лв.).

Вземанията по продажби с отсрочено плащане на дълготрайни активи в размер на 325 х.лв. са с падеж 10.04.2021 г. (31.12.2015 г.: няма).

23. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Материалните запаси на дружеството включват:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Материали	24,879	27,868
Готова продукция	15,925	22,841
Полуфабрикати	10,339	5,262
Незавършено производство	5,401	5,255
Стоки	263	475
Общо	<u>56,807</u>	<u>61,701</u>

Материалите по видове са както следва:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Основни материали	23,822	24,864
Технически материали	459	469
Материали в процес на доставка	223	2,151
Резервни части	215	218
Спомагателни материали	113	120
Други	47	46
Общо	<u>24,879</u>	<u>27,868</u>

Основните материали по видове са както следва:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Субстанции	12,497	13,924
Химикали	3,419	4,154
Опаковъчни материали	2,383	1,675
Билки	2,276	999
Ампули	1,471	2,063
ПВС и алуминиево фолио	999	1,254
Туби	585	606
Флакони	192	189
Общо	23,822	24,864

Наличната продукция към 31 декември включва:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Таблетни форми	10,556	15,482
Ампулни форми	2,323	2,916
Унгвенти	1,499	951
Сиропи	929	2,535
Лиофилни продукти	239	122
Супозитории	199	114
Капки	101	387
Инхалатори	79	334
Общо	15,925	22,841

Към 31.12.2016 г. върху налични материални запаси на дружеството с балансова стойност в размер на 24,425 х.лв. има учредени залози като обезпечение по получени банкови заеми (31.12.2015 г.: 31,341 х.лв.) (Приложение № 34 и Приложение № 40).

24. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Вземанията от свързани предприятия включват:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Вземания от дъщерни предприятия	62,886	59,515
Обезценка на несъбираеми вземания	(3,243)	(3,025)
	59,643	56,490
Вземания от дружества свързани чрез ключов управленски персонал	11,593	21,545
Обезценка на несъбираеми вземания	(269)	-
	11,324	21,545
Вземания от други свързани лица	96	-
Вземания от дружества свързани чрез основен акционер	13	-
Общо	71,076	78,035

Вземанията от свързани предприятия по видове са както следва:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Вземания по продажби на продукцията и материали	53,162	50,847
<i>Обезценка на несъбираеми вземания</i>	<u>(1,134)</u>	<u>(1,062)</u>
	52,028	49,785
Предоставени търговски заеми	21,426	30,213
<i>Обезценка на несъбираеми вземания</i>	<u>(2,378)</u>	<u>(1,963)</u>
	19,048	28,250
Общо	<u>71,076</u>	<u>78,035</u>

Вземанията по продажби са безлихвени и от тях 37,813 х.лв. са левови (31.12.2015 г.: 28,364 х.лв.) и в евро – 14,215 х.лв. (31.12.2015 г.: 21,421 х.лв.).

Най-съществени по размер са вземанията от дъщерно дружество с предмет на дейност търговия на лекарствени средства с размер към 31.12.2016 г. – 37,788 х.лв. или 72,63 % от всички вземания по продажби на продукцията и материали на свързани лица (31.12.2015 г.: 27,103 х.лв. – 54,44 %).

Обичайно дружеството договаря с дъщерните си дружества срок на плащане на вземанията по продажби на продукцията от 180 дни, а за вземания по продажби на материали (вкл. субстанции) до 90 дни.

Дружеството е определило период до 270 дни общо, за който не начислява обичайно лихви на контрагентите по продажби – свързани лица, като това е съобразено със спецификата на крайните потребители - болници, здравна каса и други. Забавя след този срок е приета от дружеството като индикатор за обезценка. Ръководството преценява на индивидуална база събираемостта като анализира конкретните вземания и обстоятелствата по забавата за начисляване на обезценка.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания от свързани лица е както следва:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
до 30 дни	5,859	9,368
от 31 до 90 дни	23,297	22,850
от 91 до 180 дни	18,889	7,269
от 181 до 240 дни	862	838
от 241 до 365 дни	<u>1,639</u>	<u>1,372</u>
Общо	<u>50,546</u>	<u>41,697</u>

СОФАРМА АД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

Възрастовата структура на просрочени необезценени търговски вземания от свързани лица е както следва:

	<i>31.12.2016</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN '000</i>
до 90 дни	25	7
от 91 до 180 дни	-	1,636
от 181 до 365 дни	-	809
над 365 дни	-	4,419
Общо	25	6,871

Просрочените необезценени вземания са основно от дъщерни дружества, които са в процес на изпълнение на цели на групата по разширяване на пазарния ѝ дял, налагане на продуктите ѝ и стратегическите ѝ цели за присъствие на територията, на която те функционират. Методите и схемите на събираемост са под текущо наблюдение на ниво „дружество” и на ниво ”група” и са съобразени с реализацията на пазарните цели на групата.

Възрастовата структура на просрочени обезценени търговски вземания от свързани лица е както следва:

	<i>31.12.2016</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN '000</i>
от 91 до 180 дни	429	76
от 181 до 365 дни	528	1,382
над 365 дни	1,634	821
Обезценка	(1,134)	(1,062)
Общо	1,457	1,217

Просрочените вземания са частично обезценени като са взети пред вид обезпеченията, които са предоставили дружествата-длъжници, основно под формата на залози на дружествени дялове и ценни книжа.

Движението на коректива за обезценка, свързан с вземанията по продажби на продукцията и материали от свързани лица е както следва:

	<i>2016</i> <i>BGN '000</i>	<i>2015</i> <i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	1,062	2,278
Отчетена обезценка	288	120
Възстановена обезценка	(216)	-
Трансфер към обезценка на инвестиции в дъщерни дружества	-	(1,336)
Салдо на 31 декември	1,134	1,062

СОФАРМА АД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

Към 31.12.2016 г. са учредени особени залози като обезпечение по получени банкови заеми върху вземания от свързани лица в размер на 18,229 х.лв. (31.12.2015 г.: 18,229 х.лв.) (Приложение № 34)

Предоставените заеми на свързани предприятия по видове свързани дружества са както следва:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Вземания от дружества свързани чрез ключов управленски персонал	11,593	21,545
Обезценка на търговски заеми	(269)	-
	11,324	21,545
Дъщерни дружества	9,737	8,668
Обезценка на търговски заеми	(2,109)	(1,963)
	7,628	6,705
Други свързани лица	96	-
Общо	19,048	28,250

Движението на коректива за обезценка, свързан с предоставените заеми на свързани лица е както следва:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Салдо на 1 януари	1,963	8
Отчетена обезценка	415	1,955
Салдо на 31 декември	2,378	1,963

Условията, при които са предоставени заемите на свързани предприятия са както следва:

Вид валута	Договорена сума '000	Падеж	Лихвен %	31.12.2016		31.12.2015	
				BGN'000	BGN'000 в т.ч. лихва	BGN'000	BGN'000 в т.ч. лихва
на дружества свързани чрез ключов управленски персонал							
евро	8,133	31.12.2017	4.10%	6,292	5	7,982	146
лева	6,000	31.12.2017	3.50%	4,472	72	4,636	1
евро	12,731	31.12.2017	3.05%	560	1	8,310	26
лева	190	31.12.2017	3.50%	-	-	114	-
лева	1,300	31.12.2017	5.50%	-	-	503	42
на дъщерни дружества							
евро	2,770	31.12.2017	4.70%	4,957	-	5,087	-
лева	7,667	31.12.2017	4.10%	2,670	66	1,568	42
лева	600	31.12.2017	3.50%	1	-	50	-
на други свързани лица							
лева	190	31.12.2017	3.50%	96	-	-	-
				19,048	144	28,250	257

Предоставените краткосрочни заеми на свързани предприятия са с цел подпомагане финансиране на дейности на тези предприятия по общи стратегически цели. Те са обезпечени със залози на дружествени дялове и ценни книжа (акции).

25. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

Търговските вземания включват:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Вземания от клиенти	21,485	21,185
Обезценка на несъбираеми вземания	(173)	(631)
	<u>21,312</u>	<u>20,554</u>
Предоставени аванси	<u>1,167</u>	<u>912</u>
Общо	<u>22,479</u>	<u>21,466</u>

Вземанията от клиенти са безлихвени и от тях – 377 х.лв. са левови (31.12.2015 г.: 498 х.лв.), в евро – 19,468 х.лв. (31.12.2015 г.: 18,551 х.лв.), в щатски долари – 1,467 х.лв. (31.12.2015 г.: 1,505 х.лв.) и в полски злоти – няма (31.12.2015 г.: няма)

Един основен контрагент на дружеството формира около 78,60 % от вземанията от клиенти (за 2015 г. – един основен контрагент формира 81,67 %).

Обичайно дружеството договаря с клиентите срок на плащане на вземанията по продажби от 60 до 180 дни, освен в случаите когато се разработват нови пазари и продукти и се привличат нови търговски контрагенти.

Дружеството е определило обичаен период от 180 дни, за който не начислява лихви на клиентите. Забава след този срок е приета от дружеството като индикатор за обезценка. Ръководството преценява събираемостта като анализира индивидуалната експозиция на клиента, възможностите за погасяване и взема решение относно начисляването на обезценка.

Към 31.12.2016 г. са учредени особени залози като обезпечение по получени банкови заеми върху търговски вземания в размер на 21,312 х.лв. (31.12.2015 г.: 20,554 х.лв.).

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания е както следва:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
до 30 дни	11,518	10,963
от 31 до 90 дни	7,973	8,371
от 91 до 180 дни	<u>149</u>	<u>168</u>
Общо	<u>19,640</u>	<u>19,502</u>

Възрастовата структура на просрочени необезценени търговски вземания е както следва:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
до 90 дни	807	467
от 91 до 180 дни	125	215
от 181 до 365 дни	580	370
Общо	1,512	1,052

Възрастовата структура на просрочени обезценени търговски вземания е както следва:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
до 90 дни	51	13
от 91 до 180 дни	1	9
от 181 до 365 дни	73	61
над 365 дни	208	548
Обезценка	(173)	(631)
Общо	160	-

Движението на коректива за обезценка е както следва:

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	631	1,003
Отчетена обезценка	148	105
Отписани суми като несъбираеми	(244)	(3)
Възстановена обезценка	(362)	(474)
Салдо на 31 декември	173	631

Предоставените аванси на доставчици към 31 декември са за покупка на:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Услуги	602	304
Материални запаси	565	608
Общо	1,167	912

Предоставените аванси са текущи. От тях в лева са 1,097 х.лв. (31.12.2015 г.: 550 х.лв.), в евро - 70 х.лв. (31.12.2015 г.: 100 х.лв.) и в щатски долари – няма (31.12.2015 г.: 262 х.лв.).

26(А). ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ НА ТРЕТИ ЛИЦА

Предоставените заеми на трети лица са с цел подпомагане за финансиране на дейности на тези предприятия по общи стратегически цели. Те са обезпечени със залози на ценни книжа (акции) и вземания.

Условията, при които са предоставени заеми на трети лица са както следва:

Вид валута	Договорена сума	Падеж	Лихвен %	31.12.2016		31.12.2015	
				BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
	'000			<i>в т.ч. лихва</i>		<i>в т.ч. лихва</i>	
лева	1,873	31.12.2017	4.30%	1,769	-	1,570	94
лева	949	31.12.2017	4.70%	546	3	911	6
лева	412	31.12.2017	4.50%	130	-	-	-
				2,445	3	2,481	100

26(В). ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

Другите вземания и предплатени разходи включват:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Данъци за възстановяване	3,629	3,104
Предплатени разходи	879	849
Вземания по предоставени депозити като гаранции	189	236
Предоставени средства на инвестиционен посредник	81	199
Съдебни и присъдени вземания	2,163	2,151
Обезценка на съдебни вземания	(2,163)	(2,151)
	-	-
Други	81	12
Общо	4,859	4,440

Данъците за възстановяване включват:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Акциз	2,712	2,616
Корпоративен данък	475	430
Данък върху добавена стойност	442	58
Общо	3,629	3,104

Предплатените разходи включват:

	<i>31.12.2016</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN '000</i>
Застраховки	369	396
Абонаменти	362	353
Лицензионни и патентни такси	38	35
Наеми	37	12
Ваучери	11	4
Други	62	49
Общо	879	849

Предоставени депозити като гаранции включват:

	<i>31.12.2016</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN '000</i>
Гаранции по договори за доставка на горива	86	86
Гаранции по договори за строителство	66	88
Гаранции по договори за доставка на дълготрайни активи	19	-
Гаранции по договори за наем	12	12
Гаранции за доставка на съобщителни услуги	-	34
Други	6	16
Общо	189	236

27. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Паричните средства включват:

	<i>31.12.2016</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN '000</i>
<i>Парични средства в разплащателни сметки</i>	4,423	3,845
<i>Обезценка на парични средства в разплащателни сметки</i>	(172)	(165)
Парични средства в разплащателни сметки	4,251	3,680
Парични средства в каса	85	56
Блокирани парични средства по издадени банкови гаранции	7	9
Общо	4,343	3,745

Паричните средства по разплащателните сметки са: в лева – 3,927 х.лв. (31.12.2015 г.: 2,124 х.лв.), в евро – 275 х.лв. (31.12.2015 г.: 597 х. лв.), в щатски долари – 38 х.лв. (31.12.2015 г.: 799 х.лв.) и в други валути – 11 х.лв. (31.12.2015 г.: 160 х.лв.).

Постигнатият усреднен лихвен процент е от 0,01 % до 0,02 % (31.12.2015 г.: от 0,01 % до 0,07%).

Паричните средства в каса са: в лева – 73 х.лв. (31.12.2015 г.: 47 х.лв.) и в други валути – 12 х.лв. (31.12.2015 г.: 9 х.лв.).

28. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Основен акционерен капитал

Към 31.12.2016 г. регистрираният акционерен капитал на Софарма АД възлиза на 134,798 х.лв., разпределени в 134,797,899 акции с номинална стойност един лев за акция.

<i>Издадени и напълно платени обикновени акции</i>	<i>Акции брой</i>	<i>Основен капитал, нетно от обратно изкупени акции BGN '000</i>
Салдо на 1 януари 2015 година	126,885,870	114,797
Ефекти от вливане на дъщерно дружество	2,797,899	2,798
Обратно изкупени собствени акции	(105,166)	(392)
Разход по обратно изкупени собствени акции	-	(2)
Салдо на 31 декември 2015 година	129,578,603	117,201
Салдо на 1 януари 2016 година	129,578,603	117,201
Продадени обратно изкупени акции	300	1
Обратно изкупени собствени акции	(443,418)	(1,207)
Разход по обратно изкупени собствени акции	-	(6)
Салдо на 31 декември 2016 година	129,135,485	115,989

На 01.01.2015 г. по силата на сключен договор е извършено преобразуване чрез вливане на дъщерно дружество в Софарма АД. В резултат на вливането основният капитал на „Софарма” АД е увеличен с 2,797,899 броя нови акции с номинална стойност 1 лев всяка и емисионна стойност 4.14 лв, равна на справедливата цена на 1 акция на Софарма АД.

Таблицата по-долу представя внесения акционерен капитал на дружеството към 31 декември:

	<i>31.12.2016 BGN '000</i>	<i>31.12.2015 BGN '000</i>
Основен капитал /регистриран/, номинал	134,798	134,798
Премиен резерв	8,785	8,785
Общо внесен капитал	143,583	143,583

Акциите на дружеството са обикновени, безналични с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и са регистрирани за търговия на Българска фондова борса – София АД и Варшавската фондова борса.

Обратно изкупените собствени акции към 31.12.2016 г. са 5,662,416 броя на стойност 18,809 х.лв. (31.12.2015 г.: 5,219,296 броя в размер на 17,597 х.лв.). През текущата година са закупени 443,418 броя акции (2015 г.: 105,166 броя акции) и са продадени 300 броя акции (2015 г.: няма).

СОФАРМА АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година**

Към 31.12.2016 г. дружеството има *акции държани от негови дъщерни* дружества както следва:

- от Унифарм АД – 151,166 броя (31.12.2015 г.: 191,166 броя);
- от Софарма Трейдинг АД – няма (31.12.2015 г.: 43,110 броя);
- Медика АД – няма (31.12.2015 г.: 27,573 броя).

Резервите на дружеството обобщено са представени в таблицата по-долу:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Законови резерви	47,841	45,256
Преоценъчен резерв на имоти, машини и оборудване	24,171	22,286
Реверв по финансови активи на разположение и за продажба	2,805	1,290
Допълнителни резерви	229,586	215,395
Общо	304,403	284,227

Законовите резерви в размер на 47,841 х.лв. (31.12.2015 г: 45,256 х.лв.) представлява фонд „Резервен”, който се формира по изискване на Търговския закон и устава на дружеството, и включва два компонента: а) суми от разпределение на печалбата за фонд “Резервен” в размер на 39,056 х.лв. (31.12.2015 г.: 36,471 х.лв.) и б) премиен резерв, възникнал като положителна разлика между емисионната и номиналната стойност на емитираните акции при вливането на дъщерно дружество в Софарма АД – в размер на 8,785 х.лв. (31.12.2015 г.: 8,785 х.лв.)

Движението на законовите резерви е както следва:

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	45,256	33,555
Разпределение на печалбата	2,585	2,916
Премиен резерв при вливане на дъщерно дружество	-	8,785
Салдо на 31 декември	47,841	45,256

Преоценъчният резерв за имоти, машини и оборудване в размер на 24,171 х.лв. (31.12.2015 г.: 22,286 х.лв.) е формиран от положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините, оборудването и техните справедливи стойности към датите на съответните преоценки. Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно в този резерв.

Движението на преоценъчния резерв на имоти, машини и оборудване е както следва:

	<i>2016</i>	<i>2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	22,286	22,434
Преоценка на имоти, машини и оборудване	2,629	-
Отсрочен данък свързан с преоценки	(263)	-
Трансфер към неразпределена печалба	(481)	(492)
Ефекти от вливане на дъщерно дружество	-	344
Салдо на 31 декември	24,171	22,286

Резервът по финансови активи на разположение и за продажба в размер на 2,805 х.лв. (31.12.2015 г.: 1,290 х.лв.) е формиран от ефектите от последваща оценка на инвестициите на разположение и за продажба по справедлива стойност.

Движението на резерва по финансови активи на разположение и за продажба е както следва:

	<i>2016</i>	<i>2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	1,290	1,097
Нетен доход от преоценки на финансови активи на разположение и за продажба	1,522	485
Кумулативни (печалби)/загуби, рекласифицирани към текуща печалба или загуба при продажба/реализация на финансови активи на разположение и за продажба	(7)	(292)
Салдо на 31 декември	2,805	1,290

Допълнителните резерви в размер на 229,586 х.лв. (31.12.2015 г.: 215,395 х.лв.) са формиран от разпределение на печалбите по решение на акционерите и могат да бъдат използвани за изплащане на дивидент, за увеличение на основния капитал, както и за покриване на загуби.

Движението на допълнителните резерви е както следва:

	<i>2016</i>	<i>2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	215,395	189,157
Разпределена печалба през годината	14,191	26,238
Салдо на 31 декември	229,586	215,395

Към 31 декември 2016 г. *неразпределената печалба* е в размер на 42,483 х.лв. (31.12.2015 г.: 30,198 х.лв.)

Движението на *неразпределената печалба* е както следва:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Салдо на 1 януари	30,198	45,484
Нетна печалба за годината	37,770	25,354
Трансфер от преоценъчен резерв на имоти, машини и оборудване	481	492
Разпределение на печалбата за резерви	(16,776)	(29,154)
Разпределение на печалбата за дивиденди	(9,070)	-
Актоерски загуби от последващи оценки	(120)	(51)
Ефекти от вливане на дъщерно дружество	-	(11,927)
Салдо на 31 декември	42,483	30,198

Нетна печалба на акция

	2016	2015
Средно претеглен брой акции	129,393,992	129,379,961
Нетна печалба за годината (BGN '000)	37,770	25,354
Нетна печалба на акция (BGN)	0,29	0,20

29. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Вид валута	Договорена сума на заема	Падеж	31.12.2016			31.12.2015		
			Дългосрочна част	Краткосрочна част	Общо	Дългосрочна част	Краткосрочна част	Общо
	'000		BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Инвестиционни заеми								
евро	32,000	15.04.2021	23,844	7,185	31,029	30,819	7,380	38,199
			23,844	7,185	31,029	30,819	7,380	38,199

Полученият инвестиционен заем в евро е договорен при лихвен процент определен на база три месечен EURIBOR плюс надбавка до 2,2 пункта, но не по – малко от 2,2 пункта (2015 г.: три месечен EURIBOR плюс надбавка до 2,8 пункта, но не по – малко от 2,8 пункта).

В полза на банката-кредитор за обезпечения на посочените заеми са учредени:

- Ипотеки на недвижими имоти с балансова стойност към 31.12.2016 г.: 42,590 х.лв. (31.12.2015 г.: 44,285 х.лв.) (Приложение № 15);
- Особени залози на машини, съоръжения и оборудване с балансова стойност към 31.12.2016 г.: 18,724 х.лв. (31.12.2015 г.: 20,027 х.лв.) (Приложение № 15);

Договорите за дългосрочните банкови заеми съдържат клаузи с изисквания за поддържане на определени финансови съотношения. Ръководството на дружеството текущо контролира изпълнението на тези финансови съотношения в комуникация със съответната банка кредитор.

30. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в отчета за финансовото състояние:

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>временна</i>	<i>данък</i>	<i>временна</i>	<i>данък</i>
	<i>разлика</i>		<i>разлика</i>	
	31.12.2016	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Имоти, машини и оборудване	69,664	6,966	59,808	5,981
<i>в т.ч. Преоценъчен резерв</i>	23,021	2,302	20,926	2,093
Инвестиционни имоти	5,146	515	4,585	459
<i>в т.ч. Преоценъчен резерв</i>	187	19	187	19
Биологични активи	14	1	10	1
Общо пасиви по отсрочени данъци	74,824	7,482	64,403	6,441
Вземания	(6,638)	(664)	(6,254)	(625)
Задължения към персонала	(5,590)	(559)	(5,000)	(500)
Материални запаси	(3,948)	(395)	(3,796)	(380)
Нематериални активи	(1,184)	(118)	(1,794)	(179)
Начислени задължения	(263)	(26)	(424)	(42)
Парични средства	(172)	(17)	(165)	(17)
Общо активи по отсрочени данъци	(17,795)	(1,779)	(17,433)	(1,744)
Нетни пасиви по отсрочени данъци върху печалбата	57,029	5,703	46,970	4,697

При признаване на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба.

Изменението в салдото на отсрочените данъци за 2016 година е както следва:

<i>Отсрочени данъци (пасиви)/активи</i>	<i>Салдо на 1 януари 2016</i>	<i>Признати в отчета за всеобхватния доход</i>	<i>Признати в собствения капитал</i>	<i>Признати в отчета за собствения капитал и текущата данъчна декларация</i>	<i>Салдо на 31 декември 2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване	(5,981)	(746)	(263)	24	(6,966)
Инвестиционни имоти	(459)	(56)	-	-	(515)
Биологични активи	(1)	-	-	-	(1)
Вземания	625	39	-	-	664
Задължения към персонала	500	59	-	-	559
Материални запаси	380	15	-	-	395
Нематериални активи	179	(61)	-	-	118
Начислени задължения	42	(16)	-	-	26
Парични средства	17	-	-	-	17
Общо	(4,697)	(767)	(263)	24	(5,703)

Изменението в салдото на отсрочените данъци за 2015 година е както следва:

<i>Отсрочени данъци (пасиви)/активи</i>	<i>Салдо на 1 януари 2015</i>	<i>Признати в отчета за всеобхватния доход</i>	<i>Признати в отчета за собствения капитал и текущата данъчна декларация</i>	<i>Салдо на 31 декември 2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване	(5,454)	(588)	61	(5,981)
Инвестиционни имоти	(379)	(80)	-	(459)
Биологични активи	-	(1)	-	(1)
Вземания	555	70	-	625
Задължения към персонала	449	51	-	500
Материални запаси	355	24	-	380
Нематериални активи	275	(96)	-	179
Начислени задължения	73	(31)	-	42
Парични средства	-	17	-	17
Общо	(4,125)	(633)	61	(4,697)

31. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ

Правителствените финансираия са по сключени договори с Изпълнителната агенция за насърчаване на малки и средни предприятия за безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика 2007-2013 г.

Таблицата по-долу представя дългосрочната и краткосрочна част на получените финансираия по видове:

	31.12.2016			31.12.2015		
	Дългосрочна част BGN'000	Краткосрочна част BGN'000	Общо BGN'000	Дългосрочна част BGN'000	Краткосрочна част BGN'000	Общо BGN'000
Придобиване на машини и оборудване за ново таблетно производство	2,996	179	3,175	3,181	177	3,358
Внедряване на иновативни продукти в ампулното производство	2,500	200	2,620	2,700	200	2,900
Придобиване на машини и оборудване за технологично обновление и модернизация на таблетно производство	370	120	570	490	120	610
	5,866	499	6,365	6,371	497	6,868

Краткосрочната част от финансираията ще бъде призната като текущ приход през следващите 12 месеца от датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние и е представена като „други текущи задължения” (Приложение № 39).

32. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА

Дългосрочните задължения към персонала включват:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	2,458	2,277
Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми	191	149
Общо	2,649	2,426

Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. Това е план с дефинирани доходи (Приложение № 2.22).

СОФАРМА АД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

За определяне на тези задължения дружеството е направило актюерска оценка към 31.12.2016 г, като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Сегашна стойност на задължението на 1 януари	2,277	2,195
Разход за текущ трудов стаж	295	256
Разходи за лихви	68	87
Нетна актюерска загуба, призната през периода	2	2
Плащания през годината	(304)	(314)
Ефекти от последващи оценки на задълженията към персонала при пенсиониране в т.ч. от:	120	51
<i>Актюерски (печалби)/загуби от промени в демографските предположения</i>	(4)	152
<i>Актюерски загуби от промени във финансовите предположения</i>	55	143
<i>Актюерски загуби/(печалби) от корекции, дължащи се на минал опит</i>	69	(244)
Сегашна стойност на задължението към 31 декември	2,458	2,277

Начислените суми в отчета за всеобхватния доход по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са както следва:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Разход за текущ стаж	295	256
Разход за лихви	68	87
Нетна актюерска загуба, призната през периода	2	2
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в печалбата или загубата (Приложение № 7)	365	345
Ефекти от последващи оценки на задълженията към персонала при пенсиониране в т.ч. от:		
<i>Актюерски (печалби)/загуби от промени в демографските предположения</i>	(4)	152
<i>Актюерски загуби от промени във финансовите предположения</i>	55	143
<i>Актюерски загуби/(печалби) от корекции, дължащи се на минал опит</i>	69	(244)
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доход (Приложение № 14)	120	51
Общо	485	396

При определяне на настоящата стойност към 31.12.2016 г. са направени следните актюерски предположения:

- за определяне на дисконтовия фактор е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 2.5 % (2015 г.: 2.8 %). Направеното предположение се базира на данните за доходността на дългосрочните ДЦК с 10 годишен матуритет;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството и е в размер на 5 % годишен ръст спрямо предходния отчетен период (2015 г.: 5 %);
- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2013 г. - 2015 г. (2015 г.: 2012 г. - 2014 г.);
- темп на текучество – между 0 и 16 % в зависимост от пет обособени възрастови групи (2015 г.: между 0 и 16 %).

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на дружеството ги определя по следния начин:

- за инвестиционния – доколкото това е нефондиран план, дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит, а и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;
- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияла за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Анализът на чувствителността на основните актюерски предположения се основава на разумно възможните промени в тези предположения към края на отчетния период като се приема, че останалите остават непроменени.

Ефектите от изменението (увеличение или намаление) с 1 % на:

а. ръста на заплатите

б. дисконтовата норма

в. текучество

върху сумата на сегашната стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране, са оценени както следва:

	2016 година		2015 година	
	Увеличение	Намаление	Увеличение	Намаление
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Изменение на ръста на заплатите	197	(172)	179	(157)
Изменение на дисконтовата норма	(173)	203	(158)	185
Изменение в текучеството	(186)	216	(170)	197

Средно претеглената дюрация на задълженията за изплащане на дефинирани доходи на персонала е 7.7 години (31.12.2015 г.: 7.5 години).

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващите пет години е както следва:

Прогнозни плащания	Пенсиониране по възраст и стаж	Пенсиониране по болест	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Плащания през 2017 г.	437	9	446
Плащания през 2018 г.	217	9	226
Плащания през 2019 г.	294	9	303
Плащания през 2020 г.	325	9	334
Плащания през 2021 г.	293	9	302
	1,566	45	1,611

Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми

Към 31.12.2016 г. в стойността на дългосрочните задължения към персонала са включени и 191 х.лв. (31.12.2015 г.: 149 х.лв.), представляващи задължения към персонала, свързани с изплащането на тантиеми за период повече от 12 месеца (от 2018 г. до 2019 г.)

33. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Включените в отчета за финансовото състояние задължения по финансов лизинг са по договори за придобиване на автомобили. Те са представени нетно от дължимата в бъдеще лихва и са както следва:

Срок	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
До една година	3	19
Над една година	-	3
Общо	3	22

Минималните лизингови плащания по финансовия лизинг са дължими както следва:

Срок	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
До една година	3	22
Над една година	-	3
	<u>3</u>	<u>25</u>
Бъдещ финансов разход по финансов лизинг	-	(3)
Сегашна стойност на задълженията по финансов лизинг	<u>3</u>	<u>22</u>

Дължимите в рамките на следващите 12 месеца лизингови вноски са представени в отчета за финансовото състояние като “други текущи задължения” (Приложение № 39).

34. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Вид валута	Договорена сума	Падеж	31.12.2016	31.12.2015
	'000		BGN'000	BGN'000
Банкови заеми (овъдрафти)				
евро	10,000	31.10.2017	11,603	30,491
лева	10,000	31.01.2017	10,001	10,001
лева	20,000	21.04.2017	9,242	-
евро	10,000	20.03.2017	6,827	2,193
евро	5,000	15.08.2017	-	9,787
евро	5,000	15.08.2016	-	4
			<u>37,673</u>	<u>52,476</u>
Удължени кредитни линии				
лева	10,000	30.10.2017	8,005	10,006
евро	5,000	31.08.2017	2,613	6,479
			<u>10,618</u>	<u>16,485</u>
Общо			<u>48,291</u>	<u>68,961</u>

Получените банкови заеми в евро са договорени при лихвен процент, определен на база три месечен EURIBOR плюс надбавка до 1.5 пункта, но не по-малко от 1.5 пункта, едномесечен EURIBOR плюс надбавка до 1.75 пункта, но не по-малко от 1.75 пункта и едномесечен EURIBOR плюс надбавка до 1.7 пункта, а за тези в лева – три месечен SOFIBOR плюс 1.7 пункта, но не по-малко от 1.85 пункта, едно месечен SOFIBOR плюс 1.75 пункта, едномесечен SOFIBOR плюс 1.7 пункта и едномесечен SOFIBOR плюс 1.5 пункта, но не по-малко от 1.5 пункта (2015 г.: за тези в евро - три месечен EURIBOR плюс надбавка до 2.45 пункта и едномесечен EURIBOR плюс надбавка до 2.1 пункта, но не по-малко от 2.1 пункта, а за тези в лева – едно месечен SOFIBOR плюс 2 пункта, едноседмичен SOFIBOR плюс 2.2 пункта и двуседмичен SOFIBOR плюс 2.85 пункта). Кредитите са за оборотни средства.

Част от усвоените кредити към 31 декември са под формата на банкови гаранции, издадени в полза на НЗОК за покриване на задължения както следва:

СОФАРМА АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година**

- на Софарма АД в размер на 20 х.лв. (31.12.2015 г.: 523 х.лв.);
- на дъщерно дружество в размер на 1 х.лв. (31.12.2015 г.: 16 х.лв).

В полза на банките кредитори за обезпечение на посочените по-горе заеми са учредени:

- Ипотеки на недвижими имоти с балансова стойност към 31.12.2016 г.: 35,842 х.лв. (31.12.2015 г.: 36,612 х.лв.) (*Приложение № 15 и Приложение № 17*);
- Особени залози на:
 - машини и оборудване с балансова стойност към 31.12.2016 г. 18,029 х.лв. (31.12.2015 г.: 12,561 х.лв.) (*Приложение № 15 и Приложение № 17*);
 - материални запаси с балансова стойност към 31.12.2016 г.: 24,425 х.лв. (31.12.2015 г.: 35,525 х.лв.) (*Приложение № 23*);
 - вземания от свързани предприятия с балансова стойност към 31.12.2016 г.: 18,229 х.лв. (31.12.2015 г.: 18,229 х.лв.) (*Приложение № 24*);
 - търговски вземания с балансова стойност към 31.12.2016 г.: 11,735 х.лв. (31.12.2015 г.: 14,935 х.лв.) (*Приложение № 25*);
 - търговски вземания от трети лица на дъщерно дружество с балансова стойност към 31.12.2016 г.: 7,823 х.лв. (31.12.2015 г.: 12,623 х.лв.).

Договорите за краткосрочни банкови заеми съдържат клаузи с изисквания за поддържане на определени финансови съотношения. Ръководството на дружеството текущо контролира изпълнението на тези финансови съотношения в комуникация със съответната банка кредитор.

35. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Търговските задължения включват:

	<i>31.12.2016</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN '000</i>
Задължения към доставчици	4,351	7,723
Получени аванси	361	291
Общо	4,712	8,014

Задълженията към доставчици са както следва:

	<i>31.12.2016</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN '000</i>
Задължения към доставчици от чужбина	2,817	5,507
Задължения към доставчици от страната	1,534	2,216
Общо	4,351	7,723

Задълженията към доставчици са текущи, безлихвени и са за получени материали и услуги. Задълженията в лева са в размер на 1,423 х.лв. (31.12.2015 г.: 2,216 х.лв.), в евро са 2,016 х.лв. (31.12.2015 г.: 2,592 х.лв.), в щат.долари – 908 х.лв. (31.12.2015 г.: 2,876 х.лв.), в други валути –4 х.лв (31.12.2015 г.: 35 х.лв.) и в полски злоти – няма (31.12.2015 г.: 4 х.лв.).

Обичайният среден кредитен период, за който не се начислява лихва по търговски задължения е 180 дни. Дружеството няма просрочени търговски задължения.

Дружеството има предоставени депозити като обезпечения на задължения към доставчици по търговски сделки в размер на 189 х.лв. (31.12.2015 г.: 236 х.лв.) (Приложение № 26).

36. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Задълженията към свързани предприятия включват:

	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Задължения към дъщерни предприятия	260	868
Задължения към дружества свързани чрез ключов управленски персонал	215	1,702
Задължения към дружества основни акционери	14	89
Задължения към дружества свързани чрез основен акционер	8	411
Общо	497	3,070

Задълженията към свързани предприятия по видове са както следва:

	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Доставка на услуги	336	1,121
Задължения за доставка на материални запаси	137	557
Задължения за увеличение на капитал в дъщерно дружество	24	-
Доставка на дълготрайни активи	-	1,392
Общо	497	3,070

Търговските задължения към свързани предприятия са текущи и безлихвени. Левовите задължения са в размер на 467 х.лв. (31.12.2015 г.: 3,051 х.лв.), в полски злоти – 30 х.лв. (31.12.2015 г.: 9 х.лв.) и в евро – няма (31.12.2015 г.: 10 х.лв.).

Обичайният среден кредитен период, за който не се начислява лихва по търговски задължения към свързани лица е 90 дни. Дружеството няма просрочени търговски задължения към свързани лица.

Дружеството има предоставени депозити като обезпечения на задължения към свързани предприятия по търговски сделки в размер на 231 х.лв. (31.12.2015 г.: 292 х.лв.) (Приложение № 21).

37. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

Данъчните задължения включват:

	<i>31.12.2016</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN '000</i>
Данъци върху разходите	416	467
Данъци върху доходите на физическите лица	193	169
Данък върху добавена стойност	-	329
Общо	609	965

До датата на издаване на настоящия отчет са извършени ревизии и проверки както следва:
на Софарма АД (като приемащо дружество)

- по ДДС – до 31.12.2011 г.;
- пълна данъчна ревизия – до 31.12.2011 г.;
- Национален осигурителен институт – до 30.09.2013 г.

на Българска роза – Севтополис АД (като вливащо дружество)

- по ДДС – до 31.12.2014 г.;
- пълна данъчна ревизия – до 31.12.2013 г.;
- Национален осигурителен институт – до 31.12.2013 г.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество - данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

38. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

Задълженията към персонала и социалното осигуряване са както следва:

	<i>31.12.2016</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN '000</i>
Задължения към персонала, в т.ч.:	4,541	4,021
Тантиеми	2,895	2,486
текущи задължения	931	877
начисления за непозвани компенсируеми отпуски	715	658
Задължения по социалното осигуряване, в т.ч.:	822	748
текущи задължения	706	642
начисления за непозвани компенсируеми отпуски	116	106
Общо	5,363	4,769

39. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Другите текущи задължения включват:

	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Правителствени финансираня (<i>Приложение № 31</i>)	499	497
Задължение за дивиденди	307	294
Присъдени суми по съдебни дела	343	332
Глоби и неустойки	189	188
Удръжки от работните заплати	172	171
Задължение по финансов лизинг (<i>Приложение № 33</i>)	3	19
Други	1	7
Общо	1,514	1,508

40. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ***Съдебни дела***

Във връзка с присъдена от Арбитражния съд в Париж сума в размер на 1,034 х. евро (2,022 х. лв.) Софарма АД завежда дела в Полша срещу бивши членове на Управителния съвет на осъденото дружество за нанесени вреди и неизпълнение на задължения относно обявяване на същото в несъстоятелност. Към 31.12.2016 г. делата са висящи в Областния съд и в Регионалния съд на Варшава.

Значителни неотменяеми договори и ангажименти

Дружеството е получило три правителствени финансираня по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика” 2007 – 2013 г. (*Приложение № 31 и Приложение № 39*), свързани с технологично обновление и модернизация на таблетно производство и внедряване на иновативни продукти в ампулно производство (*Приложение № 15*). Дружеството е поело ангажимент за срок от 5 години след приключването на съответните проекти да не претърпяват значими изменения, засягащи същността и условията за изпълнение или пораждащи неоправдани изгоди за дружеството, както и изменения, произтичащи от промяна в характера на собствеността на придобитите активи, свързани с финансирането. При неизпълнение на тези изисквания предоставените финансираня подлежат на възстановяване. Към датата на изготвяне на отчета всички изисквания по договорите са спазени.

Поръчителства и предоставени гаранции

Дружеството е съдължник по получени банкови кредити, издадени банкови гаранции, сключени лизингови договори както и е гарант пред банки и доставчици на следните дружества:

Дружество	Период на падеж	Вид валута	Договорен размер		Размер на гарантирана сума към 31.12.2016 BGN'000
			Оригинална валута	BGN'000	
Софарма Трейдинг АД	2017 г. - 2021 г.	евро	54,202	106,010	88,854
Софарма Имоти АДСИЦ	2024 г.	евро	22,619	44,240	28,818
Софарма Трейдинг АД	2017 г.	лева	14,732	14,732	13,380
Софарма Украйна АД	2017 г.	евро	7,000	13,691	4,060
Витамино ОАО	2017 г.	евро	7,000	13,691	5,299
Биофарм Инженеринг АД	2023 г.	лева	4,250	4,250	1,307
Вега Фарма АД	2018 г.	лева	1,000	1,000	680
Минералкомерс АД	2017 г. - 2021 г.	лева	701	701	585
Общо					142,983

Дружеството е предоставило в полза на банки по получени заеми от свързани лица, следните обезпечения:

а) по заеми на дъщерни дружества:

- ипотечи на недвижими имоти с балансова стойност към 31.12.2016 г.: 10,368 х.лв. (31.12.2015 г.: 10,572 х.лв.) (Приложение № 15);

• особени залози на:

- машини и оборудване с балансова стойност към 31.12.2016 г.: 11,005 х.лв. (31.12.2015 г.: 11,640 х.лв.) (Приложение № 15);

- материални запаси с балансова стойност към 31.12.2016 г.: 17,000 х.лв. (31.12.2015 г.: 17,000 х.лв.) (Приложение № 23);

- търговски вземания с балансова стойност към 31.12.2016 г.: 11,735 х.лв. (31.12.2015 г.: 11,735 х.лв.) (Приложение № 25).

б) по заеми на дружества свързани чрез ключов управленски персонал:

- ипотечи на недвижими имоти - няма (31.12.2015 г.: 1,119 х.лв.) (Приложение № 17).

в) по заеми на трети лица:

- особен залог на материални запаси – няма (31.12.2015 г.: 2,623 х.лв.) (Приложение № 23).

Други

Дружеството е изпълнило своите задължения по Закона за управление на отпадъците (ЗУО), поради което в отчета за финансовото състояние не са включени задължения за продуктова такса, независимо, че към датата на изготвяне на финансовия отчет все още няма официален документ, доказващ, че Екобулпак (организацията, в която дружеството членува) е изпълнил ангажиментите си по ЗУО.

41. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на дружеството и на привлечения от него заеман капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от него инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска се осъществява текущо от ръководството на дружеството съгласно политиката определена от Съвета на директорите. Последният е приел основни принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

Категории финансови инструменти:

<i>Финансови активи</i>	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
<i>Финансови активи на разположение и за продажба</i>	5,229	5,510
<i>Инвестиции на разположение и за продажба (в акции)</i>	5,229	5,510
Кредити и вземания	109,747	125,068
<i>Дългосрочни вземания от свързани предприятия</i>	11,011	20,505
<i>Други дългосрочни вземания</i>	3,714	3,257
<i>Краткосрочни вземания от свързани предприятия</i>	71,076	78,035
<i>Търговски вземания</i>	21,312	20,554
<i>Други вземания</i>	2,634	2,717
Парични средства и парични еквиваленти	4,343	3,745
Общо финансови активи	119,319	134,323

<i>Финансови пасиви</i>	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Банкови заеми	79,320	107,160
<i>Дългосрочни банкови заеми</i>	23,844	30,819
<i>Краткосрочни банкови заеми</i>	48,291	68,961
<i>Краткосрочна част на дългосрочни банкови заеми</i>	7,185	7,380
Други задължения	5,690	11,629
<i>Търговски задължения към свързани лица</i>	497	3,070
<i>Търговски задължения</i>	4,351	7,723
<i>Задължения по финансов лизинг</i>	3	22
<i>Други задължения</i>	839	814
Общо финансови пасиви по амортизирана стойност	85,010	118,789

Валутен риск

Дружеството извършва своята дейност при активен обмен с чуждестранни доставчици и клиенти. Поради това то е изложено на валутен риск, основно спрямо щатския долар. Дружеството доставя част от основните си суровини и материали в щатски долари. Валутният риск е свързан с негативното движение на валутния курс на щатския долар спрямо българския лев при бъдещите стопански операции, по признатите валутни активи и пасиви, и относно нетните инвестиции в чуждестранни дружества.

Останалата част от операциите на дружеството обичайно са деноминирани в български лева и/или в евро. Дружеството реализира част от своята готова продукция в Русия в евро и по този начин елиминира валутния риск, свързан с обезценката на руската рубла. В евро са деноминирани и разчетите с дъщерните дружества в Украйна. Въпреки това във връзка с нестабилността в държавата и обезценката на украинската гривна, с цел минимизиране на валутния риск, дружеството провежда чрез дъщерните си дружества валутна политика, включваща незабавно превалутиране в евро на постъпленията в местна валута, както и залагане на по-високи търговски надценки с цел компенсиране на евентуална бъдеща обезценка на гривната.

За контролиране на валутния риск в дружеството има въведена система на планиране на доставките от внос, за продажбите в чуждестранна валута, както и процедури за ежедневно наблюдение на движенията във валутния курс на щатския долар и контрол върху предстоящи плащания.

СОФАРМА АД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

Активите и пасивите, деноминирани в български левове и чуждестранна валута са представени, както следва:

<i>31 декември 2016 г.</i>	в USD	в EUR	в BGN	в друга валута	Общо
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	-	1,796	3,433	-	5,229
Вземания и предоставени заеми	4,856	56,503	48,376	12	109,747
Парични средства и парични еквиваленти	38	282	4,000	23	4,343
Общо финансови активи	4,894	58,581	55,809	35	119,319
Банкови заеми	-	52,072	27,248	-	79,320
Други задължения	1,238	2,016	2,399	37	5,690
Общо финансови пасиви	1,238	54,088	29,647	37	85,010
<i>31 декември 2015 г.</i>	в USD	в EUR	в BGN	в друга валута	Общо
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	-	1,553	3,957	-	5,510
Вземания и предоставени заеми	4,762	81,856	38,438	12	125,068
Парични средства и парични еквиваленти	799	606	2,171	169	3,745
Общо финансови активи	5,561	84,015	44,566	181	134,323
Банкови заеми	-	87,153	20,007	-	107,160
Други задължения	3,208	2,602	5,749	70	11,629
Общо финансови пасиви	3,208	89,755	25,756	70	118,789

Анализ на валутната чувствителност

Ефектът от валутната чувствителност при 10 % увеличение/намаление на текущите обменни курсове на българския лев спрямо щатския долар и спрямо другите валутни експозиции на база структурата на валутните активи и пасиви към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

	USD	
	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Финансов резултат +	329	212
Натрупани печалби +	329	212
Финансов резултат -	(329)	(212)
Натрупани печалби -	(329)	(212)

При увеличение с 10 % на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на дружеството (след облагане) за 2016 г. би бил увеличение с 329 х.лв. (0.87 %) (2015 г.: в посока увеличение в размер на 212 х.лв. (0,84 %)). Същият стойностен ефект би имало и върху собствения капитал – компонент „неразпределени печалби”.

При намаление с 10 % на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на дружеството (след облагане) би бил равен и реципрочен на посочения по – горе резултат при увеличението.

Влиянието на останалите валути (извън щ.долар) при 10 % увеличение на курсовете им спрямо българския лев е незначително върху печалбата на дружеството (след облагане). Крайният ефект върху нея за 2016 г. е в посока намаление в размер на 1 х.лв. (0.002 %) (за 2015 г.: в посока увеличение в размер на 12 х.лв. (0,05%). Ефектът върху собствения капитал е на същата стойност и в посока увеличение /намаление и рефлектира в компонент „натрупани печалби”.

Ръководството е на мнение, че посочения по-горе анализ на валутната чувствителност на база балансова структура на валутните активи и пасиви отразява и валутната чувствителност на дружеството през годината.

Ценови риск

Дружеството е изложено от една страна, на ценови риск от два фактора:

- евентуално нарастване на доставните цени на суровините и материалите, доколкото над 80 % от използваните суровини са от внос и заемат средно 50 % от разходите за производство; и
- нарастащата конкуренция на българския фармацевтичен пазар, намираща отражение и в цените на лекарствата.

За минимизиране на това влияние дружеството прилага фирмена стратегия, целяща оптимизиране на производствените разходи, валидиране на алтернативни доставчици предлагащи изгодни търговски условия, разширяване на номенклатурата чрез разработване на нови за пазара генерични продукти и не на последно място гъвкава маркетингова и ценова политика. Ценовата политика е функция от три основни фактора - структура на разходите, цени на конкуренти и покупателна възможност на потребителите.

От друга страна, дружеството е изложено на ценови риск по отношение на притежаваните от него акции, класифицирани като инвестиции на разположение и за продажба. За целта ръководството следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва консултантските услуги на един от най-авторитетните в страната инвестиционни посредници. Допълнително, към настоящия етап, поради икономическата и финансова криза, ръководството е взело решение за силно редуциране на операциите на фондовите пазари, задържане на закупените акции в по-

дългосрочен хоризонт при текущо наблюдение на докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността му в условията на криза.

Кредитен риск

Кредитен е рискът, при който клиентите на дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в отчета за финансово състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

В своята търговска практика дружеството е прилагало различни схеми на дистрибуция, докато постигне сегашния ефективен подход, съобразен с пазарната обстановка на работа, с разнообразните начини на плащане, както и с включването на търговски работи. Дружеството работи с контрагенти с история на взаимоотношенията на основните си пазари, като си партнира с над 70 български и чуждестранни лицензирани търговци на лекарства.

Работата с НЗОК и с дистрибутори, които работят с държавните болнични заведения също изискват политика на отложени плащания. В този смисъл независимо, че е налице концентрация на кредитен риск, той се контролира посредством подбор, текущо наблюдение върху ликвидността и финансовия стабилитет на търговските партньори, както и пряка комуникация с тях и търсене на бързи мерки при първи индикатори за проблеми.

Дружеството има концентрация на вземания от свързани лица (търговски вземания и заеми), както следва:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Клиент 1	46%	28%
Клиент 2	12%	21%
Клиент 3	12%	15%

Дружеството текущо управлява концентрацията на вземанията от свързани лица чрез прилагане на кредитни лимити и допълнителни обезпечения под формата на залог на ценни книжа и други активи и прилагане на записи на заповед.

Дружеството има концентрация на търговски вземания от един клиент извън свързаните лица в размер на 78,60 % от всички търговски вземания (31.12.2015 г.: 81,67 %).

Отсрочени плащания (продажби на кредит) се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с дружеството, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на договорените кредитни условия.

Събираемостта на вземанията се контролира директно от изпълнителния директор, финансовия и търговския директори. Отговорността им е оперативно да контролират и регулират вземанията съобразно обективните дадености на пазара, състояние и възможности на съответния контрагент, и респ. пазарните цели потребностите на дружеството.

Дружеството има разработена политика и процедури за оценка на кредитоспособността на своите контрагенти, вкл. свързани лица, и определяне на кредитен рейтинг и кредитни лимити по

група клиенти. При необходимост се изискват допълнителни обезпечения под формата на залози и ипотечи, авали и други.

Паричните средства в дружеството и разплащателните операции са съсредоточени в различни първокласни банки. При разпределението на паричните потоци между тях ръководството на дружеството се съобразява с редица фактори, между които размерите на капитала, сигурността, ликвидността, кредитния потенциал на банката и др.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Дружеството генерира и поддържа достатъчен обем на ликвидни средства. Вътрешен източник на ликвидни средства за дружеството е основната му стопанска дейност, генерираща достатъчни оперативни потоци. Външни източници на финансиране са банките и други постоянни партньори. С цел изолиране евентуалния ликвиден риск, дружеството работи със система от алтернативни механизми за действие и прогнози, крайният ефект от което е поддържането на добра ликвидност, респективно способност за финансиране на стопанската си дейност. Това се допълва от текущо наблюдение на падежите на активите и пасивите и контрол върху изходящите парични потоци.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни пасиви на дружеството, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет към датата на отчета за финансово състояние. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

<i>31 декември 2016 г.</i>	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 -до 2 г	от 2 -до 5 г	над 5 г	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN'000	BGN '000
Банкови заеми	10,823	8,248	11,294	26,189	7,641	17,214	-	81,409
Други заеми и задължения	3,192	1,585	60	853	-	-	-	5,690
Общо пасиви	14,015	9,833	11,354	27,042	7,641	17,214	-	87,099
<i>31 декември 2015 г.</i>	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 -до 2 г	от 2 -до 5 г	над 5 г	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN'000	BGN '000
Банкови заеми	1,045	3,810	2,402	71,040	7,966	22,691	2,409	111,363
Други заеми и задължения	7,456	3,345	5	822	4	-	-	11,632
Общо пасиви	8,501	7,155	2,407	71,862	7,970	22,691	2,409	122,995

Риск на лихвоносни парични потоци

В структурата на активите на дружеството лихвоносните активи са представени от паричните средства, банкови депозити и предоставени заеми, които са с фиксиран лихвен процент. От друга страна, привлечените средства на дружеството под формата на дългосрочни и краткосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на дружеството в зависимост от лихвен риск. Покриването на този риск се постига по два начина:

а) оптимизиране на източниците на кредитни ресурси за постигане на относително по-ниска цена на привлечените средства; и

б) комбинирана структура на самите лихвени проценти по кредитите, която съдържа два компонента – постоянен и променлив, съотношението между които, а и абсолютната им стойност, могат да се постигнат и поддържат в благоприятен размер за дружеството. Постоянната компонента е с относително ниска абсолютна стойност и достатъчно голям относителен дял в общия лихвен процент. Това обстоятелство премахва вероятността от значителна промяна в лихвените равнища при евентуална актуализация на променливата компонента. Така се минимизира и вероятността от промяна в неблагоприятна посока на паричните потоци.

Ръководството на дружеството текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища. Симулират се различни сценарии на рефинансиране, подновяване на съществуващи позиции и алтернативно финансиране. На база на тези сценарии се измерва ефектът върху финансовия резултат и собствения капитал при промяна с определени пунктове или проценти. За всяка симулация, едно и също предположение за промяна на лихвения процент се прилага за всички основни валути. Изчисленията се правят за значителните лихвоносни позиции.

31 декември 2016 г.

	безлихвени	с плаващ	с фиксиран	Общо
	лихвен %	лихвен %	лихвен %	
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи на разположение и за продажба	5,229	-	-	5,229
Заеми и вземания	77,674	-	32,073	109,747
Парични средства и парични еквиваленти	85	4,258	-	4,343
Общо финансови активи	82,988	4,258	32,073	119,319
Банкови заеми	-	79,320	-	79,320
Други заеми и задължения	5,687	3	-	5,690
Общо финансови пасиви	5,687	79,323	-	85,010

31 декември 2015 г.	безлихвени	с плаващ	с фиксиран	Общо
	BGN '000	лихвен % BGN '000	лихвен % BGN '000	BGN '000
Финансови активи на разположение и за продажба	5,510	-	-	5,510
Заеми и вземания	75,238	-	49,830	125,068
Парични средства и парични еквиваленти	56	3,689	-	3,745
Общо финансови активи	80,804	3,689	49,830	134,323
Банкови заеми	8	107,152	-	107,160
Други заеми и задължения	11,607	22	-	11,629
Общо финансови пасиви	11,615	107,174	-	118,789

Таблицата по-долу показва чувствителността на дружеството при възможни промени с 0,50 пункта в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

2016 година

	Увеличение/ намаление на лихвения процент	Ефект върху финансовия резултат след облагане печалба/(загуба)	Ефект върху собствения Капитал увеличение/(намаление)
EUR	Увеличение	(234)	(234)
BGN	Увеличение	(123)	(123)
EUR	Намаление	234	234
BGN	Намаление	123	123

2015 година

	Увеличение/ намаление на лихвения процент	Ефект върху финансовия резултат след облагане печалба/(загуба)	Ефект върху собствения Капитал увеличение/(намаление)
EUR	Увеличение	(392)	(392)
BGN	Увеличение	(90)	(90)
EUR	Намаление	392	392
BGN	Намаление	90	90

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала дружеството цели да създаде и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвращаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на ангажирания капитал. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства така, както са посочени в отчета за финансовото състояние и паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на ангажирания капитал е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал.

През 2016 г. стратегията на ръководството на дружеството е да се поддържа съотношение в рамките на 10 - 18 % (2015 г.: 15 % – 20 %).

В таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структура на капитала:

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Общо дългов капитал, в т.ч:	79,323	107,182
<i>заеми от банки</i>	<i>79,320</i>	<i>107,160</i>
<i>задължения по финансов лизинг</i>	<i>3</i>	<i>22</i>
Намален с: паричните средства и паричните еквиваленти	(4,343)	(3,745)
Нетен дългов капитал	74,980	103,437
Общо собствен капитал	462,875	431,626
Общо капитал	537,855	535,063
Съотношение на задлъжнялост	0.14	0.19

Включените задължения в таблицата по-горе са оповестени в *Приложения № 27, № 29, № 33, № 34 и № 39.*

Оценяване по справедлива стойност

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба, на база позицията, предположенията и преценките на независими пазарни участници на основен или най-изгоден за даден актив или пасив пазар. За своите финансови активи и пасиви дружеството приема като основен пазар финансовите пазари в България – БФБ, големите търговски банки – дилъри и за определени специфични инструменти – директни сделки между страните. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, дружеството очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми), или са отразени в отчета за финансово състояние по определена пазарна (по определен оценъчен метод) стойност (инвестиции в ценни книжа, кредити с променлив лихвен процент) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност. Изключение от това правило са част от инвестициите в други дружества като малцинствено участие, за които няма пазар и обективни условия за определяне по достоверен начин на тяхната справедлива стойност, поради което е прието те да се представят по цена на придобиване (себестойност). При заемите по фиксиран лихвен процент прилаганата методика за неговото определяне използва като отправна точка за изчисленията текущите наблюдения на дружеството по отношение на пазарните лихвени равнища.

Доколкото все още не съществува достатъчно активен пазар на различните финансови инструменти в България, със стабилност, достатъчни обеми и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

42. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ

Сегментното отчитане в дружеството е организирано на база производство на основни групи продукти:

- таблетни форми;
- ампулни форми;
- други форми.

Другите форми включват основно: лиофилни продукти, унгвенти, сиропни форми, капки, супозитори и други.

Сегментни приходи, разходи и резултати включват:

	Таблетни форми		Ампулни форми		Други форми		Общо	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Приход на сегмента	112,668	115,033	27,460	32,579	23,699	26,191	163,827	173,803
Себестойност на сегмента	(52,031)	(54,866)	(15,265)	(15,406)	(16,235)	(21,334)	(83,531)	(91,606)
Резултат на сегмента	60,637	60,167	12,195	17,173	7,464	4,857	80,296	82,197
Неразпределени оперативни приходи от дейността							4,193	3,651
Неразпределени оперативни разходи от дейността							(58,155)	(60,711)
Печалба от оперативната дейност							26,334	25,137
Обезценка на нетекущи активи							(5,627)	(8,567)
Финансови приходи/(разходи), нетно							20,982	11,610
Печалба преди данъци върху печалбата							41,689	28,180
Разход за данъци върху печалбата							(3,919)	(2,826)
Нетна печалба за годината							37,770	25,354

СОФАРМА АД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

Сегментни активи и пасиви включват:

	Таблетни форми		Ампулни форми		Други форми		Общо	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Имоти, машини, оборудване	77,759	82,689	24,327	24,928	16,261	16,580	118,347	124,197
Материални запаси	33,732	36,641	9,809	9,985	11,946	11,596	55,487	58,222
Активи на сегмента	111,491	119,330	34,136	34,913	28,207	28,176	173,834	182,419
Неразпределени активи							395,274	388,190
Общо активи							569,108	570,609

	Таблетни форми		Ампулни форми		Други форми		Общо	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Задължения към персонала	163	164	123	133	217	192	503	489
Задължения към социално осигуряване	109	95	83	69	145	116	337	280
Пасиви на сегмента	272	259	206	202	362	308	840	769
Неразпределени пасиви							105,393	138,214
Общо пасиви							106,233	138,983

Капиталовите разходи, амортизациите и непаричните разходи, различни от амортизации по бизнес сегменти включват:

	Таблетни форми		Ампулни форми		Други форми		Общо	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Капиталови разходи	222	157	530	6,525	613	52	1,365	6,734
Амортизация	4,743	4,874	2,140	1,820	1,505	1,542	8,388	8,236
Непарични разходи, различни от амортизация	955	876	885	703	1,092	1,200	2,932	2,779

43. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Дружествата, които са свързани със Софарма АД и вида на тяхната свързаност са както следва:

<i>Свързани лица</i>	<i>Вид на свързаност</i>	<i>Период на свързаност</i>
Телекомплект инвест АД	Дружество – основен акционер	2015 г. и 2016 г.
Донев инвестмънтс холдинг АД	Дружество – основен акционер	2015 г. и 2016 г.
Софарма Трейдинг АД	Дъщерно дружество	2015 г. и 2016 г.
Фармалогистика АД	Дъщерно дружество	2015 г. и 2016 г.
Софарма Поланд ООД - в ликвидация	Дъщерно дружество	2015 г. и 2016 г.
Софарма САЩ	Дъщерно дружество	2015 г.
Електронкомерс ЕООД	Дъщерно дружество	2015 г. и 2016 г.
Биофарм инженеринг АД	Дъщерно дружество	2015 г. и 2016 г.
Витамина АД	Дъщерно дружество	2015 г. и 2016 г.
Иванчич и синове ООД	Дъщерно дружество	2015 г. и до 09.05.2016 г.
Софарма Билдингс АДСИЦ	Дъщерно дружество	2015 г. и 2016 г.
Момина крепост АД	Дъщерно дружество	2015 г. и 2016 г.
Екстаб Корпорейшън	Дъщерно дружество	до 14.05.2015 г.
Екстаб фарма лимитид	Дъщерно дружество чрез Екстаб Корпорейшън	до 14.05.2015 г.
Бриз ООД	Дъщерно дружество	2015 г. и 2016 г.
Унифарм АД	Дъщерно дружество	2015 г. и 2016 г.
Софарма Варшава ЕООД	Дъщерно дружество	2015 г. и 2016 г.
Софарма Украйна ЕООД	Дъщерно дружество	2015 г. и 2016 г.
Софарма Казахстан ЕООД	Дъщерно дружество	2015 г. и 2016 г.
Фито Палаузово АД	Дъщерно дружество	2015 г. и 2016 г.
Вета Фарма АД	Дъщерно дружество	от 11.11.2016 г.
Софармаси ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	от 19.01.2015 г. и 2016 г.
Софармаси 2 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	от 17.06.2015 г. и 2016 г.
Софармаси 3 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	от 02.12.2015 г. и 2016 г.
Софармаси 4 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	от 29.02.2016 г.
Софармаси 5 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	от 01.03.2016 г.
Софармаси 6 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	от 03.12.2015 г. и 2016 г.
Софарма Трейдинг ООД -Белград	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	от 05.06.2015 г. и 2016 г.
Медика АД	Асоциирано дружество	от 01.01.2015 г. до 25.10.2015 г.
Медика АД	Дъщерно дружество	от 26.10.2015 г. и 2016 г.
Медика Здраве ЕООД	Дъщерно дружество чрез Медика АД	от 26.10.2015 г. и 2016 г.
Медика Болканс ЕООД – в ликвидация	Дъщерно дружество чрез Медика АД	от 26.10.2015 г. до 24.03.2016 г.
Брититрейд СООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2015 г. и 2016 г.
Табина ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2015 г. и 2016 г.
Интерфарм ЗАО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	2015 г. и 2016 г.

СОФАРМА АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година**

Бризфарм СООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2015 г. и 2016 г.
Виватон плюс ООО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	2015 г. и 2016 г.
Фармацевт плюс ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2015 г. и 2016 г.
УАБ ТБС Фарма ЗАО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2015 г. и 2016 г.
Вестфарм ОДО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2015 г. и 2016 г.
Алеан ОДО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2015 г. и 2016 г.
НПК Биотест ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2015 г. и до 26.08.2016 г.
НПК Биотест ООО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 27.08.2016 г.
БелАгроМед ОДО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2015 г. и 2016 г.
СпецАфармация БООО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	2015 г. и 2016 г.
Мед-дент ООО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	2015 г. и 2016 г.
Беллерофон ООО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	2015 г. и 2016 г.
Аленфарм плюс ОДО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 09.07.2015 г. и 2016 г.
Аленфарм плюс ОДО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 18.02.2015 г. до 08.07.2015 г.
Салюс Лайн ОДО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 19.02.2015 г. до 22.11.2016 г.
Салюс Лайн ОДО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 23.11.2016 г.
Мобил Лайн ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 16.02.2016 г.
Мобил Лайн ООО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 20.02.2015 г. до 15.02.2016 г.
Меджел ОДО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 18.02.2015 г. и 2016 г.
ГаленаФарм ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 20.02.2015 г. и 2016 г.
Данафарм ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 20.02.2015 г. и 2016 г.
НПФК Ариенс ООО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	от 01.12.2015 г. и 2016 г.
Ивем и К ООО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	от 01.12.2015 г. и 2016 г.
Здоровей ООО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 09.12.2015 г. и 2016 г.
Фарматея ООО	Дъщерно дружество чрез Фармацевт плюс ООО	от 30.11.2015 г. и 2016 г.
Софарма Имоти АДСИЦ	Дружество свързано чрез основен акционер	2015 г. и 2016 г.
Софпринт груп АД	Дружество свързано чрез основен акционер	2015 г. и 2016 г.
Елфарма АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2015 г. и 2016 г.
Телсо АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2015 г. и 2016 г.
Телекомплект АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2015 г. и 2016 г.
ДОХ група	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2015 г. и до 20.12.2016 г.
Доверие Обединен холдинг АД	Асоциирано дружество	от 21.12.2016 г.
Българско вино ООД	Друго свързано лице	от 21.12.2016 г.

Извършените сделки между Софарма АД и дружествата, свързани с нея към 31 декември са както следва:

	<i>2016</i>	<i>2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Продажби на свързани лица</i>		
<i>Продажби на готова продукция за:</i>		
Дъщерни дружества	87,991	91,381
	87,991	91,381
<i>Продажби на стоки и материали за:</i>		
Дъщерни дружества	4,476	5,916
Дружества свързани чрез основен акционер	584	783
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	-	41
Асоциирани дружества	-	1
	5,060	6,741
<i>Продажби на услуги за:</i>		
Дъщерни дружества	1,670	1,577
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	57	82
Дружества свързани чрез основен акционер	41	42
Асоциирани дружества	-	21
	1,768	1,722
<i>Продажби на дълготрайни материални активи за:</i>		
Дъщерни дружества	186	-
	186	-
<i>Приходи от дивиденди от:</i>		
Дъщерни дружества	9,110	7,874
Дружества свързани чрез основен акционер	12	-
	9,122	7,874
<i>Лихви по предоставени заеми на:</i>		
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	1,475	2,603
Дъщерни дружества	496	413
Асоциирани дружества	10	-
	1,981	3,016
Общо	106,108	110,734

<i>Доставки от свързани лица</i>	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
<i>Доставки на материални запаси от:</i>		
Дружества свързани чрез основен акционер	6,859	8,573
Дъщерни дружества	310	261
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	93	87
Други свързани лица	2	-
Асоциирани дружества	-	554
	7,264	9,475
<i>Доставки на услуги от:</i>		
Дъщерни дружества	8,716	12,147
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	3,337	3,023
Дружества свързани чрез основен акционер	1,653	1,782
Дружества основни акционери	225	215
	13,931	17,167
<i>Доставки на дълготрайни активи:</i>		
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	74	20
Дъщерни дружества	6	344
	80	364
<i>Доставки за придобиване на дълготрайни активи от:</i>		
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	4,869	7,000
	4,869	7,000
<i>Придобити инвестиции от:</i>		
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	4,933	-
Дъщерни дружества, в които е увеличен капитала	48	-
	4,981	-
<i>Начислени дивиденди на:</i>		
Дружества основни акционери	4,227	-
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	475	-
Дъщерни дружества	26	-
Ключов управленски персонал	15	-
	4,743	-
Общо	35,868	34,006

Условията, при които са извършвани сделките не се отклоняват от пазарните за подобен вид сделки.

Разчетите със свързани предприятия са оповестени в *Приложения № 21, № 24 и № 36*.

Съставът на ключовия персонал е оповестен в *Приложение № 1*.

Възнагражденията и другите краткосрочни доходи на ключовия управленски персонал са текущи и са в размер на 1,138 х.лв. (2015 г.: 1,154 х.лв.), в т.ч.:

- текущи възнаграждения – 884 х.лв. (2015 г.: 889 х.лв.);
- тантиеми – 254 х.лв. (2015 г.: 265 х.лв.).

44. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

На 05.01.2017 г. в САЩ е обявено споразумение за сливане между Ачийв лайф сайънс Инк - дружество, в което Софарма АД притежава 4.7% от капитала (*Приложение № 20*) и Онко Дженекс Фармасютикълс Инк. Споразумението е внесено за разглеждане в Комисията за ценни книжа и борси (SEC). След нейното одобрение комбинираното дружество ще се преименува на Ачийв лайф сайънсис Инк и ще бъде публично и вписвано за търговия в NASDAQ, като по този начин ще има улеснен достъп до капитал, в случай че е необходим допълнителен такъв, за целите на получаване на одобрение за продажба на Табекс в САЩ от Агенцията за храни и лекарства (FDA). В резултат на цитираните по – горе действия Софарма АД ще притежава 423,000 броя акции (3,525%) от капитала на Ачийв лайф сайансис Инк.

На 31.01.2017 г. е подписан договор за преобразуване чрез вливане между Софарма АД (приемащо дружество) и Медика АД (преобразуващо се дружество), с който се урежда начинът, по който ще се извърши преобразуването. Справедливата цена на акциите на участващите в преобразуването дружества е определена въз основа на общоприетите оценъчни методи, въз основа на които се формира съотношение на замяната от 0,9486. На 24.03.2017 г. е внесено за разглеждане в Комисията за финансов надзор (КФН) допълнително споразумение между Софарма АД (приемащо дружество) и Медика АД (преобразуващо се дружество) и актуализирани обосновки на справедливите цени на двете дружества в съответствие с указанията на КФН. Срещу всяка една своя акция от Медика АД всеки акционер на дружеството на основание чл. 261б, ап. 1 от Търговския закон ще придобие 0,8831 акции от капитала на Софарма АД. Всички останали условия по преобразуването са определени в Договора за преобразуване. Към датата на издаване на настоящия отчет КФН не е издала одобрение по чл.124 от ЗППЦК на договора за преобразуване.

На 09.03.2017 г. на заседание на Съвета на директорите на дружеството е взето решение за свикване на Извънредно Общо събрание на Софарма АД на 24.04.2017 г. На него предстои вземане на решения дружеството да встъпи като съдлъжник по: а) договори за инвестиционни кредити между финансови институции и дъщерно дружество в размер на 12,000 х.евро и 16,000 х.лв. и б) договор за оборотен кредит между финансова институция и дъщерно дружество в размер на 14,000 х.лв. и да предостави собствени активи, като обезпечения под формата на ипотечи на недвижими имоти (земи и сгради) и особен залог на машини и съоръжения.

На 17.03.2017 г. Софарма АД внася за разглеждане в КФН проект на търгово предложение на основание чл. 149 ал. 6 от ЗППЦК за закупуване на всички акции на Унифарм АД от останалите акционери. Към датата на издаване на настоящия отчет Комисията за финансов надзор не е взела отношение по представения проект.